

An Bhruiséil, 28 Samhain 2014
(OR. en)

15732/14

Comhad Idirinstitiúideach:
2013/0186 (COD)

AVIATION 217
CODEC 2290

TUARASCÁIL

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	An Chomhairle
Uimh. an doic. roime seo:	14012/4/14 REV 4 AVIATION 191 CODEC 1966
Uimh. an doic. ón gCoim.:	11501/13 AVIATION 91 CODEC 1588
Ábhar:	<i>Cruinniú den Chomhairle (<u>lompar</u>, Teileachumarsáid agus Fuinneamh) an 3 Nollaig 2014</i> Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le cur chun feidhme an Aerspáis Eorpaigh Aonair (athmhúnlú) - Cur chuige ginearálta

I. RÉAMHRÁ

An 12 Meitheamh 2013, sheol an Coimisiún an togra thuasluaite chuig an gComhairle agus chuig Parlaimint na hEorpa. Is é is cuspóir don togra seo feabhas a chur ar a iomaíche atá córas aeriompair na hEorpa agus, go háirithe, tuilleadh forbartha a dhéanamh ar thionscnamh an Aerspáis Eorpaigh Aonair (SES) trí phacáiste reachtach SES atá ann cheana a athmhúnlú agus trí roinnt leasuithe a dhéanamh ar Rialachán EASA, a glacadh in 2009. Go sainráite, is amhlaidh gurb é an aidhm atá le hathmhúnlú an Aerspáis Eorpaigh Aonair (a dtugtar 'SES 2 + mar ghiorrúchán air) go gcuirfear feabhas ar an maoirseacht ar rialacha, ar an scéim feidhmíochta, ar na Bloic Feidhme Aerspáis (FABanna), ar an bhfócas atá ag na soláthraithe seirbhíse ar chustaiméirí agus ar an bhfeidhmíocht ina hiomláine.

Ina theannta sin, simpleoidh pacáiste SES 2+ an reachtaíocht trí dheireadh a chur le forluíonna áirithe sa chreat atá ann anois. Na príomhfhadhbanna a dtugtar aghaidh orthu sa togra is ea éifeachtúlacht neamhleor na seirbhísí aerloingseoireachta agus ilroinnt an Chórais Bainistíochta Aerthráchta (BAT).

II. AN OBAIR A RINNEADH I GCOMHLACHTAÍ NA COMHAIRLE

Thíolaic an Coimisiún an togra seo maille leis an measúnú tionchair a ghabhann leis don Mheitheal um Eitlíocht (dá dtabharfar an "Mheitheal" uirthi anseo feasta) an 2 Meán Fómhair 2013, le linn thréimhse uachtaránachta na Liotuáine, agus rinneadh é a phlé. An chéad cur i láthair seo den togra, ba chloch bhóthair é don chruinniú neamhfhoirmiúil a bhí ag Airí Iompair an Aontais 'Aerspáis Eorpaigh Aonair - an Todhchaí a Thabhairt chun Críche: Fís 20XX' (Vilnius, 15-16 Meán Fómhair 2013). Leanadh ar aghaidh leis an bplé le linn Uachtaránacht na Gréige sa Mheitheal um Eitlíocht an 20 Meitheamh 2014.

Tá dlúthbhaint idir an togra seo agus togra eile an phacáiste reachtaigh thuasluaite, an Rialachán lena mbunaítear Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa (dá dtabharfar an Rialachán 'EASA' anseo feasta). I gcás an Rialacháin EASA, ba é an cur chuige a bhí ag an Uachtaránacht nár scrúdaíodh ach amháin na hairteagail sin a raibh baint dhíreach acu leis an togra don athmhúnú SES 2+. Roghnaíodh an cur chuige sin i bhfianaise go gceaptar go mbeidh togra ar leith á thíolacadh ag an gCoimisiún maidir le hathbhreithniú foriomlán an Rialacháin EASA le linn 2015.

Thosaigh an Mheitheal ag scrúdú an togra don athmhúnú SES 2+ airteagal amháin i ndiaidh a chéile faoin Uachtaránacht Iodálach an 4 Iúil agus leanadh den dianobair sin i Meán Fómhair, Deireadh Fómhair agus Samhain 2014.

An 26 Samhain 2014, cuireadh an dréachtchur chuige ginearálta faoi bhráid Choiste na mBuanionadaithe (Coreper). I rith an chruinnithe sin de chuid Coreper, chuir roinnt toscaireachtaí in iúl go dtacaíonn siad, i gcoitinne, leis an téacs comhréitigh ón Uachtaránacht, ach d'athdhearbhaigh roinnt eile acu a n-ímní maidir le roinnt ceisteanna agus chuir siad dréachtmholtaí nua i láthair. Thug an Uachtaránacht dá haire ábhair ímní na dtoscaireachtaí agus, d'fhonn réiteach a fháil ar roinnt saincheisteanna atá fós gan réiteach agus chun teacht ar chur chuige ginearálta, ghlac sí cuid de na moltaí a chuir na toscaireachtaí os a comhair.

An t-aon cheist amháin a chaitear a phlé fós, baineann sí le cur i bhfeidhm an togra don athmhúnlú SES 2+ maidir le aerfort Giobráltar.

Léirítear na hathruithe ar an Iarscríbhinn a ghabhann leis an tuarascáil seo i gcomparáid leis an tuarascáil chuig Coreper le cló trom agus [...]. Tá forchoimeádas grinnscrúdaithe ag na toscaireachtaí go léir maidir leis na hathruithe nua a tugadh isteach i ndiaidh chruinniú Coreper.

Ina theannta sin, tá forchoimeádas iomlán ag an gCoimisiún maidir lena sheasamh i ndáil leis an togra comhréitigh ina iomláine, go dtí go rachfar i mbun caibidlíochta le Parlaimint na hEorpa. Ábhair inní agus forchoimeádais eile a chuir na toscaireachtaí in iúl, tá siad sna fonótaí den Iarscríbhinn a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Tá forchoimeádas grinnscrúdaithe parlaiminte ag UK.

III. AN OBAIR A RINNEADH I BPARLAIMINT NA HEORPA

D'ainmnigh Coiste Iompair agus Turasóireachta Pharlaimint na hEorpa Marian-Jean MARINESCU (EPP, RO) mar rapóirtéir don chomhad seo. Vótáil Parlaimint na hEorpa ar a seasamh féin ar an gcéad léamh an 12 Márta 2014.

IV. CONCLÚID

I bhfianaise an méid seo thuas, iarrtar ar an gComhairle an téacs atá leagtha amach san Iarscríbhinn a ghabhann leis an tuarascáil seo a scrúdú ag an gcruinniú a bheidh aici an 3 Nollaig 2014 agus na saincheistanna deireanacha atá fós gan réiteach a fhuascailt agus cur chuige ginearálta a ghlacadh.

2013/0186 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**maidir le cur chun feidhme an Aerspáis Eorpaigh Aonair (athmhúnlú)¹
(athmhúnlú)**

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

**CAIBIDIL I
FORÁLACHA GINEARÁLTA**

Ábhar agus raon feidhme

Airteagal 1

1. Leis an Rialachán seo leagtar síos rialacha maidir le cruthú agus dea-fheidhmiú éifeachtach an Aerspáis Eorpaigh Aonair chun na caighdeáin sábháilteachta reatha aerthráchta a áirithiú, rannchuidiú le forbairt inbhuanaithe an chórais aeriompair a neartú agus feidhmíocht fhoriomlán an bhainistithe aerthráchta agus na seirbhísí aerloingseoireachta (ATM/ANS) ó thaobh gnáth-aerthráchta de san Eoraip a fheabhsú, d'fhonn freastal ar riachtanais úsáideoirí uile an aerspáis. Cuimseoidh an tAerspás Eorpach Aonair líonra comhleanúnach pan-Eorpach bealaí, aerspás a ndéanfar comhtháthú air de réir a chéile², córais bhainistithe gréasáin agus bhainistithe aerthráchta, bunaithe ar shábháilteacht, éifeachtúlacht agus ar idir-inoibritheacht, ar mhaithe le húsáideoirí uile an aerspáis.

¹ Don Iris Oifigiúil: 'Foilseofar an Rialachán seo le chéile leis an Rialachán EASA (CE) [Uimh XXXXX.] Leis sin, áiritheofar go dtiocfaidh an dá Rialachán i bhfeidhm ag an am céanna.'

² Tá sé beartaithe ag an Uachtaránacht coincheap an aerspáis chomhtháite a mhíniú in aithris mar seo a leanas: "Cé go mbíonn seirbhísí aertráchta á gcur ar fáil san aerspás Eorpach ag níos mó ná soláthraí amháin, gach soláthraí á ainmniú ag Ballstát amháin nó níos mó le hoibriú ar bhonn eisiach, agus gach aon cheann acu freagrach as a sheirbhísí féin, ba cheart na seirbhísí sin a chur ar fáil an méid is féidir ar bhonn an choincheapa chéanna den oibriú, agus na nósanna imeachta oibriochtúla agus tacaíochta céanna."

2. Beidh cur i bhfeidhm an Rialacháin seo gan dochar do cheannasacht na mBallstát ar a n-aerspás agus do cheanglais na mBallstát a bhaineann le hord poiblí, le slándáil phoiblí agus le nithe a bhaineann le cosaint, mar a leagtar amach in Airteagal 35. Ní chlúdaítear oibríochtaí míleata ná traenáil mhíleata leis an Rialachán seo.
3. Beidh feidhmiú an Rialacháin seo gan dochar do chearta agus do dhualgais na mBallstát faoi Choinbhinsiún Chicago 1944 ar Eitlíocht Shibhialta Idirnáisiúnta ("Coinbhinsiún Chicago"). Sa chomhthéacs seo, tá sé mar aidhm ag an Rialachán seo, i dtaca leis na réimsí a chlúdaítear ann, cuidiú leis na Ballstáit i ndáil lena n-oibleagáidí a chomhlíonadh faoi Choinbhinsiún Chicago trí bhonn a sholáthar maidir le léirmhíniú coiteann agus cur chun feidhme aonfhoirmeach a chuid forálacha agus trína áirithiú go dtugtar aird chuí ar na forálacha sin sa Rialachán seo agus sna rialacha a tharraingeofar suas chun an Rialachán seo a chur chun feidhme.
4. Beidh feidhm ag an Rialachán seo maidir leis an aerospás laistigh de réigiún EUR de ICAO³ i gcás ina bhfuil sé de fhreagracht ar na Ballstáit seirbhísí aerthráchta a sholáthar i gcomhréir leis an Rialachán seo. Féadfaidh na Ballstáit an Rialachán seo a chur i bhfeidhm maidir le haerspás atá faoina gcúram laistigh de réigiúin eile de ICAO, ar choinníoll go gcuireann siad an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas faoi sin.
5. [...].^{4 5}

³ Tá an Coimisiún i gcoinne an tagairt don réigiún NAT a scriosadh.

⁴ Ní féidir le UK glacadh leis an teacs a mholann an Spáin i bhfonóta 5 ós rud é go bhfágtar soiléir é sa CFAE go mbaineann reachtaíocht eitlíochta an Aontais le Giobráltar. Tagann Giobráltar faoin reachtaíocht SES atá ann cheana agus níl cúis ar bith ann nach bhféadfadh sé leanúint de bheith rannpháirteach sna bearta seo.

⁵ Tá ES i gcoinne mír 5 a scriosadh agus molann go gcuirfí isteach an mhír seo a leanas:
"Cuirfear cur i bhfeidhm fhorálacha an Rialacháin seo i leith aerfort Ghiobráltar ar fionraí go dtí go dtiocfaidh na socruithe a tugadh le fios sa chomhdhearbhú a rinne Aire Gnóthaí Eachtracha na Spáinne agus Aire Gnóthaí Eachtracha na Ríochta Aontaithe an 2 Nollaig 1987 i ngníomh. Cuirfidh Rialtas na Spáinne agus Rialtas na Ríochta Aontaithe an Chomhairle ar an eolas faoin dáta chur i ngníomh sin."

Sainmhínithe

Chun críche an Rialacháin seo, beidh feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

1. ciallaíonn 'seirbhís rialaithe aerthrachta (ATC)' seirbhís a sholáthraítear chun na gcríoch seo a leanas:
 - (a) imbhualadh a chosc:
 - idir aerárthaí, agus
 - sa limistéar ainlithe idir aerárthaí agus bacainní; agus
 - (b) sreabhadh rianúil aerthrachta a éascú agus a choinneáil;
2. ciallaíonn 'seirbhís rialaithe aeradróim' aon tseirbhís ATC i gcomhair trácht aeradróim;
3. ciallaíonn 'seirbhís faisnéise aerloingseoireachta' seirbhís atá bunaithe laistigh den limistéar atá sainithe i gcomhair clúdaigh agus a bhfuil freagracht uirthi as soláthar na faisnéise agus na sonraí aerloingseoireachta a theastaíonn i gcomhair sábháilteacht, rialacht agus éifeachtúlacht na haerloingseoireachta;
4. ciallaíonn 'seirbhísí aerloingseoireachta (ANS)' seirbhísí aerthrachta; seirbhísí cumarsáide, loingseoireachta agus faireachais (CNS); seirbhísí meitéareolaíocha aerloingseoireachta (MET); agus seirbhísí faisnéise aerloingseoireachta (AIS);
5. ciallaíonn 'soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta' aon eintiteas poiblí nó príobháideach a sholáthraíonn seirbhísí aerloingseoireachta do ghnáth-aerthrácht;

6. ciallaíonn 'bloc aerspáis' aerspás de thoisí atá sainithe, de réir spáis agus ama, a soláthraítear seirbhísí aerloingseoireachta laistigh de;
7. ciallaíonn 'bainistiú aerspáis' feidhm nó seirbhís pleanála a bhfuil sé mar phríomhchuspóir aige úsáid an aerspáis atá ar fáil a uasmhéadú trí chomhroinnt dhinimiciúil ama agus, uaireanta, trí aerspás a leithscaradh idir chatagóirí éagsúla úsáideoirí aerspáis ar bhonn riachtanas gearrthéarmach;
8. ciallaíonn 'úsáideoirí aerspáis' oibreoirí aerárthaí a oibrítear mar ghnáth-aerthracht;
9. ciallaíonn 'bainistiú na sreibhe aerthrachta' feidhm nó seirbhís a bunaíodh chun cur le sreabhadh sábháilte rianúil gasta aerthrachta trína áirithiú go n-úsáidtear an oiread is féidir d'acmhainneacht ATC, agus go luíonn méid an aerthrachta leis an acmhainneacht a dhearbhaíonn na soláthraithe seirbhísí aerthrachta iomchuí;
10. ciallaíonn 'bainistiú aerthrachta (ATM)' comhiomlán na bhfeidhmeanna nó seirbhísí san aer agus na seirbhísí ar talamh (seirbhísí aerthrachta, bainistiú an aerspáis agus bainistiú na sreibhe aerthrachta) a bhfuil gá leo chun gluaiseacht shábháilte éifeachtúil aerárthaí a áirithiú le linn chéimeanna uile na n-oibríochtaí;
11. ciallaíonn 'seirbhísí aerthrachta' na seirbhísí faisnéise eitilte, na seirbhísí foláirimh, na seirbhísí comhairleacha aerthrachta agus na seirbhísí ATC éagsúla (seirbhísí rialaithe limistéir, seirbhísí rialaithe ascnaimh agus seirbhísí rialaithe aeradróim);
12. ciallaíonn 'seirbhís rialaithe limistéir' aon seirbhís ATC i gcomhair eitiltí rialaithe i limistéir rialaithe;
- 12a. ciallaíonn 'limistéar rialaithe' aerspás rialaithe a shíneann ó theorainn shonrach os cionn an domhain [...];

13. ciallaíonn 'seirbhís rialaithe ascnaimh' aon seirbhís ATC i gcomhair eitiltí rialaithe atá ag teacht nó ag imeacht;
14. ciallaíonn 'Máistirphlean do ATM' an plean lenar thacaigh an Chomhairle le Cinneadh 2009/320/CE ón gComhairle⁶, i gcomhréir le hAirteagal 1(2) de Rialachán (CE) Uimh. 219/2007 ón gComhairle an 27 Feabhra 2007 maidir le Comhghnóthas a bhunú chun glúin nua an chórais Eorpaigh um bainistiú aerthrachta (SESAR) a fhorbairt⁷;
15. ciallaíonn 'géarchéim líonra' neamhábaltacht ATM/ANS a chur ar fáil ar an leibhéal a éilítear agus caillteanas mór acmhainneacht líonra mar thoradh air sin, nó ciallaíonn sé míchothromaíocht mhór idir acmhainneacht an líonra agus éileamh, nó cliseadh mór sa sreabhadh faisnéise i gcuid amháin nó i gcodanna áirithe den líonra tar éis staid neamhghnách nach raibh coinne leis;
16. ciallaíonn 'beart seirbhísí' dhá sheirbhís aerloingseoireachta nó níos mó;
17. ciallaíonn 'deimhniú' doiciméad a eisíonn Gníomhaireacht Eitlíochta an Aontais Eorpaigh (EEA) nó údarás maoirseachta náisiúnta i bhfoirm ar bith lena gcomhlíontar an dlí infheidhme agus lena ndaingnítear go gcomhlíonann soláthraí seirbhísí ATM/ANS na ceanglais chun seirbhís shonrach a sholáthar;
18. ciallaíonn 'seirbhísí cumarsáide' seirbhísí seasta agus soghluaiste aerloingseoireachta lenar féidir cumarsáid talamh go talamh, aer go talamh agus aer go haer a dhéanamh chun críocha ATC;
- 18a. Ciallaíonn 'an Líonra Eorpach um Bainistiú Aerthrachta' (EATMN) na córais a liostaítear in Iarscríbhinn V b de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Feabhra 2008 ... lena gcumasaítear seirbhísí aerloingseoireachta a chur ar fáil san Aontas, lena n-áirítear comhéadain ag teorainneacha le tríú tíortha;

⁶ IO L 95, 9.4.2009, lch. 41.

⁷ IO L 64, 2.3.2007, lch. 1. mar a leasaítear é le Rialachán (CE) Uimh. 1361/2008 agus Rialachán Uimh. 219/2014 (IO L 352, 31.12.2008 agus IO L 192, 1.7.2014).

19. ciallaíonn 'comhdhamhnaí' réada inláimhsithe amhail crua-earraí agus réada doláimhsithe amhail bogearraí a mbíonn idir-inoibritheacht an Líonra Eorpaigh um Bainistiú Aerthráchta (EATMN) ag brath orthu;
20. ciallaíonn 'dearbhu' chun críocha ATM/ANS, dearbhu mar a shainítear é in Airteagal 3(ea) de Rialachán (CE) 216/2008 [...]
- 20a. Is é 'Eurocontrol' an Eagraíocht Eorpach um Shábháilteacht na hAerloingseoireachta a bunaíodh leis an gCoinbhinsiún Idirnáisiúnta an 13 Nollaig 1960 a bhaineann le Comhoibriú um Shábháilteacht na hAerloingseoireachta;
21. ciallaíonn 'úsáid sholúbtha an aerspáis' coincheap bainistithe aerspáis atá bunaithe ar an mbunphrionsabal nár cheart aerspás a ainmniú mar aerspás fíorshibhialta nó fíormhíleata, ach gur cheart é a mheas mar chontanaim ina gcaithfear freastal ar riachtanais na n-úsáideoirí uile a mhéid is féidir;
22. ciallaíonn "seirbhís faisnéise eitiltí" seirbhís a sholáthraítear chun comhairle agus faisnéis a thabhairt atá úsáideach le haghaidh eitiltí a sheoladh go sábháilte agus go héifeachtúil;
23. ciallaíonn "seirbhís foláirimh" seirbhís a sholáthraítear chun fógra a thabhairt do na heagraíochtaí ábhartha maidir le haerárthaí nach mór cúnamh cuardaigh agus tarrthála a thabhairt dóibh agus chun cabhrú leis na heagraíochtaí sin de réir mar is gá;
24. ciallaíonn "bloc feidhme aerspáis" bloc aerspáis atá bunaithe ar riachtanais oibríochtúla agus a bhunaítear gan spleáchas do theorainneacha Stáit, ar bloc é ina bhfuil soláthar na seirbhísí ATM/ANS agus na bhfeidhmeanna gaolmhara bunaithe ar fheidhmíocht agus ina mbaintear an úsáid is fearr as na nithe sin d'fhonn comhar feabhsaithe i measc soláthraithe ATM/ANS nó, i gcás inarb iomchuí, soláthraí comhtháite a thabhairt isteach i ngach bloc feidhme aerspáis;

25. ciallaíonn 'gnáth-aerthracht' gach gluaiseacht aerárthaí sibhialta, chomh maith le gach gluaiseacht aerárthaí Stáit (lena n-áirítear aerárthaí míleata, custaim agus póilíneachta) i gcás ina ndéantar na gluaiseachtaí sin i gcomhréir le nósanna imeachta na hEagraíochta Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta (ICAO), a bunaíodh le Coinbhinsiún Chicago 1944 ar Eitlíocht Shibhialta Idirnáisiúnta;
26. ciallaíonn 'idir-inoibritheacht' sraith airíonna feidhmiúla, teicniúla agus oibríochtúla a éilítear ar chórais agus ar chomhdhamhnaí EATMN agus ar na nósanna imeachta dá oibriú, ionas gur féidir é a oibriú ar bhealach sábháilte, éifeachtúil agus comhtháite. Baintear idir-inoibritheacht amach trí na córais agus na comhdhamhnaí a chur i gcomhréir leis na ceanglais bhunriachtanacha;
27. ciallaíonn 'seirbhísí meitéareolaíocha' na saoráidí agus na seirbhísí sin lena gcuirtear ar fáil d'aerárthaí réamhaisnéisí, rabhaidh, cruinnithe faisnéise agus breathnóireachtaí meitéareolaíocha chomh maith le haon fhaisnéis mheitéareolaíoch eile nó sonraí meitéareolaíocha eile a sholáthraíonn Stáit chun críche aerloingseoireachta;
28. ciallaíonn 'seirbhísí loingseoireachta' na saoráidí agus na seirbhísí sin a chuireann faisnéis faoi shuí agus faoi uainiú ar fáil d'aerárthaí;
29. ciallaíonn 'sonraí oibríochtúla' faisnéis a bhaineann le gach céim eitilte a bhfuil gá ag soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, ag úsáideoirí aerspáis, ag oibreoirí aerfort agus ag gníomhairí bainteacha eile léi chun cinntí oibríochtúla a dhéanamh;
30. ciallaíonn 'cur i seirbhís' an chéad úsáid oibríochtúil i ndiaidh na suiteála tosaigh nó i ndiaidh uasghrádú an chórais;
31. ciallaíonn 'líonra bealaí' líonra de bhealaí sonraithe lena gclasaítear sreabhadh an ghnáth-aerthráchta de réir mar is gá chun seirbhísí ATC a sholáthar;
32. ciallaíonn 'seirbhísí faireachais' na saoráidí agus na seirbhísí sin a úsáidtear chun suíomhanna aerárthaí ar leithligh a chinneadh ionas go féidir iad a scaradh ar bhealach sábháilte;

33. ciallaíonn 'córas' comhiomlán na gcomhdhamhnaí san aer agus ar talamh, chomh maith le trealamh sa spás, a sholáthraíonn tacaíocht do sheirbhísí aerloingseoireachta maidir le gach céim eitle;
34. ciallaíonn 'uasghrádú' aon mhodhnú a athraíonn saintréithe oibriúcháin córais;
35. ciallaíonn 'seirbhísí trasteorann' aon chúinse arb amhlaidh ina leith, maidir le seirbhísí aerloingseoireachta a sholáthraítear i mBallstát áirithe, gur soláthraí atá deimhnithe i mBallstát eile a sholáthraíonn iad. ;
36. ciallaíonn 'údarás maoirseachta náisiúnta' an comhlacht nó na comhlachtaí náisiúnta ar chuir Ballstát na cúraimí air nó orthu faoin Rialachán seo agus i gcomhréir le hAirteagal 8b agus Airteagal 8c de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008;
37. ciallaíonn 'seirbhísí tacaíochta' seirbhísí cumarsáide, loinseoireachta agus faireachais, seirbhísí meitéareolaíoch⁸ agus seirbhísí aerloingseoireachta.
- 37a. ciallaíonn 'plean feidhmíochta' na pleananna éagsúla a bhunaítear ar an leibhéal náisiúnta, ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis nó ar leibhéal an líonra chun feabhas a chur ar fheidhmíocht na soláthraithe ATM/ANS.
38. ciallaíonn 'spriocanna feidhmíochta áitiúla' spriocanna feidhmíochta a ghlac na Ballstáit ar an leibhéal áitiúil, eadhon ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis, ar leibhéal náisiúnta, ar leibhéal an limistéir muirearaithe nó ar leibhéal an aerfoirt.

⁸ Molann an Uachtaránacht go gcuirfí an soiléiriú seo a leanas in aithris: "*I gcásanna ina n-ainmníonn na Ballstáit na soláthraithe seirbhísí meitéareolaíochta i gcomhréir le hAirteagal 9bis, ba cheart seirbhísí meitéareolaíochta a eisiáimh ó na seirbhísí tacaíochtaí atá le cur ar fáil go lárnach dá dtagraítear in Airteagal 10(5).*"

CAIBIDIL II

ÚDARÁIS NÁISIÚNTA

Airteagal 3

Údaráis Mhaoirseachta Náisiúnta

1. Déanfaidh na Ballstáit, go comhpháirteach nó go leithleach, comhlacht nó comhlachtaí a ainmniú nó a bhunú mar údarás maoirseachta náisiúnta d'fhonn na cúraimí a ghlacadh chuige féin a shanntar d'údarás den sórt sin faoin Rialachán seo .
 - 1a. Feidhmeoidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta a gcuid cumhachtaí ar bhealach neamhchlaonta, neamhspleách agus trédhearcach. Go háirithe, beidh siad eagraithe, soláthraithe le foireann, bainistithe agus maoinithe ionas go mbeidh siad in ann a gcumhachtaí a fheidhmiú ar an mbealach sin. *(aistrithe ó mhír 5)*
2. Beidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta neamhspleách go háirithe ó thaobh eagrúcháin, ordlathais agus cinnteoireachta de, ar aon soláthraithe seirbhíse aerloingseoireachta. Ní chuirfidh an neamhspleáchas seo cosc ar na heintitis sin maidir lena gcúraimí a fheidhmiú laistigh de chomhchreat státseirbhíse.

- 2a. Beidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta leithleach ó sholáthraithe na seirbhísí aerloingseoireachta ó thaobh dlí de, sin nó beidh siad leithleach uathu ó thaobh feidhme de.⁹
10
- 2b. Sa chás nach bhfuil na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta leithleach ó sholáthraithe na seirbhísí aerloingseoireachta ó thaobh dlí de, cuirfidh na Ballstáit lena mbaineann an Coimisiún ar an eolas faoi na bearta a rinne siad lena áirithiú go gcomhlíonaíonn siad ceanglais mhír 2 agus léireoidh siad conas a bhaintear amach an deighilt sin, agus léireoidh siad a éifeachtaí atá neamhspleáchas na n-údarás. Chuige sin, i gcás ina mbeidh an t-údarás maoirseachta náisiúnta agus an soláthraí seirbhísí aerloingseoireachta mar chuid den riarachán céanna, ní iarrfaidh an t-údarás maoirseachta náisiúnta orduithe ná ní ghlacfaidh sé orduithe ó leibhéal ordlathais¹¹ den riarachán sin a bhfuil údarás aige i leith na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, a mhéid a bhaineann leis na cúraimí atá orthu dá dtagraítear in Airteagal 4 agus i gcinntí gaolmhara. De bhreis air sin, ní bheidh aon chumhacht cinnteoireachta ag an soláthraí seirbhísí aerloingseoireachta maidir le leithdháileadh bhuiséad an údaráis maoirseachta náisiúnta.

⁹ Molann an Uachtaránacht go míneofaí léirmhíniú na forála seo in aithris 10: *"Ionas go n-áiritheofar faireachán leanúnach slán ar sholáthar seirbhísí ar fud na hEorpa, ba chóir go mbeadh acmhainní agus neamhspleáchas a ndóthain ag na húdaráis náisiúnta mhaoirseachta. D'ainneoin go mbeidh rialú pholaitiúil fhoriomlán ag an aireacht ábhartha, ba cheart an neamhspleáchas sin a bhaint amach trí mheán, inter alia, idirdhealú a dhéanamh i [...] struchtúir ordlathacha na n-Údarás Maoirseachta Náisiúnta agus na Soláthraithe Seirbhísí Aerloingseoireachta. Chuige sin, ba cheart do na heintitis sin a gcúraimí a chur i gcrích gan chur isteach ar fheidhmeanna ná ar phróisis chinnteoireachta a chéile."*

¹⁰ Molann an Uachtaránacht an aithris nua seo a leanas a chur isteach lena míneofaí coincheap an idirdhealaithe do na hÚdaráis Mhaoirseachta Náisiúnta sin nach bhfuil leithleach ó na Soláthraithe Seirbhísí Aerloingseoireachta ó thaobh dlí de: *"Is den riachtanas é go gcuirfidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta an Rialachán seo i bhfeidhm ar bhealach aonfhoirmeach, agus sin freisin nuair nach comhlachtaí ar leithleach iad ó thaobh dlí de. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta in ann na cúraimí a thugtar dóibh a fheidhmiú mar chomhlachtaí atá leithleach ó thaobh feidhme de, is é sin le rá leis an neamhspleáchas agus an fhéinriail, go háirithe maidir leis na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, sa chaoi go seachnófar aon choinbhleacht leasa. Chun na críche sin, ba cheart do na hÚdaráis Mhaoirseachta Náisiúnta agus na foirne faoina smacht a gcuid oibre a dhéanamh ar bhealach lena n-áiritheofar a bhféinriail agus a neamhspleáchas i leith sholáthraithe na seirbhísí aerloingseoireachta trí mheán idirdhealú iomchuí, inbhraite agus éifeachtach."*

¹¹ Molann an Uachtaránacht go gcuirfi an aithris nua seo a leanas isteach: *"Ba cheart coinníollacha sonracha a bhunú lena n-áiritheofaí neamhspleáchas i dtéarmaí ordlathacha idir an t-údarás maoirseachta náisiúnta agus soláthraí na seirbhísí aerloingseoireachta, rud a chiallaíonn nach mbeidh na cúraimí dá dtagraítear in Airteagal 4 ná cinntí gaolmhara de chuid an údaráis mhaoirseachta náisiúnta faoi thionchar aon duine a bhfuil údarás ordlathach air ar an soláthraí seirbhísí aerloingseoireachta."*

3. Gan dochar do mhír 2, féadfar na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta a nascadh ó thaobh eagrúcháin de le comhlachtaí rialála eile agus/nó le húdaráis sábháilteachta eile.
4. [...]
5. [...]
6. Maidir le baill foirne na n-údarás maoirseachta náisiúnta:
 - (a) earcófar de réir próisis shoiléire thrédhearcacha iad lena ráthófar a neamhspleáchas;
 - (b) roghnófar iad ar bhonn a gcáilíochtaí sonracha, lena n-áirítear inniúlacht iomchuí agus taithí ábhartha nó faoi réir oiliúint iomchuí;
 - (c) gníomhóidh siad go neamhspleách, go háirithe trí chonbhleachtaí leasa a sheachaint idir seirbhísí aerloingseoireachta a chur ar fáil agus a gcuid cúraimí a chur i gcrích;
- 6a. ¹²Daoine a mbeidh cinntí straitéiseacha faoina gcúram, staonfaidh siad ó aon leas díreach nó indíreach a d'fhéadfaí a mheas a bheith dochrach dá neamhspleáchas agus a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar chur i gcrích a gcuid feidhmeanna. Chuige sin, déanfaidh siad gach bliain dearbhú tiomantais agus dearbhú maidir le leasanna ina gcuirfidh siad in iúl aon leasanna díreacha nó indíreacha atá acu.
7. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na hacmhainní agus na cumais riachtanacha ag na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta chun na cúraimí a shanntar dóibh faoin Rialachán seo a chomhall ar bhealach éifeachtúil agus tráthúil. Bainisteadh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta a bhfoirne ar bhonn a leithreasuithe féin atá le socrú i gcomhréir leis na cúraimí atá le comhlíonadh ag an údarás i gcomhréir le hAirteagal 4.

¹² Molann an Uachtaránacht an aithris seo a leanas a chur isteach, chun coincheap daoine a bhfuil cinntí straitéiseacha faoina gcúram a shoiléiriú: "*Tuigtear nach mbaineann coincheap na ndaoine a bhfuil cinntí straitéiseacha faoina gcúram ach le líon an-teoranta d'fhostaithe ardchéime, ina gcáilíocht mar ardfheimeannaigh.*"

8. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún i dtaobh ainmneacha agus sheoltaí na n-údarás maoirseachta náisiúnta, agus aon athruithe a dhéanfar orthu, chomh maith le fógra maidir leis na bearta a dhéantar chun comhlíonadh an Airteagail seo a áirithiú.
9. *[Scriosta. Coincheap a léirítear sa tagairt a dhéantar do dhea-chleachtais in Airteagal 5(1)]*

Airteagal 4

Cúraimí na n-údarás maoirseachta náisiúnta

1. Déanfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 3 an méid a leanas go háirithe:
 - (a) a áirithiú go ndéanfar maoirseacht ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo, go háirithe maidir le hoibriú sábháilte éifeachtúil na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a sholáthraíonn seirbhísí a bhaineann leis an aerspás atá faoi chúram an Bhallstáit a d'ainmnigh nó a bhunaigh an t-údarás ábhartha;
 - (b) deimhnithe a dheonú do sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta i gcomhréir le hAirteagal 8b de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008 agus maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na gcoinníollacha faoinar deonaíodh iad;
 - (c) ceadúnais, rátálacha, formhuinithe agus deimhnithe a eisiúint do rialtóirí aerthráchta i gcomhréir le hAirteagal 8c de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008 agus maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na gcoinníollacha faoinar eisíodh iad;
 - (d) pleananna feidhmíochta a tharraingt suas agus faireachán a dhéanamh ar a gcur chun feidhme i gcomhréir le hAirteagal 11;
 - (e) faireachán a dhéanamh ar an scéim muirearaithe i gcomhréir le hAirteagal 12 agus le hAirteagal 13;

- (f) feabhas a chur ar na coinníollacha rochtana ar shonraí oibríochtúla i gcomhréir le hAirteagal 22, de réir mar is gá; agus
 - (g) dearbhuithe a mhaoirsiú agus córais a chur i seirbhís.
 - (h) maoirseacht a dhéanamh ar na coinníollacha faoina ndearbhaítear an comhlíonadh agus maoirseacht a dhéanamh ar chomhlíonadh leanúnach na gceanglas infheidhme.
2. Eagróidh gach údarás maoirseachta náisiúnta cigireachtaí agus suirbhéanna cuí d'fhonn a fhíorú go bhfuil ceanglais an Rialacháin seo á gcomhlíonadh. Éascóidh an soláthraí seirbhísí aerloingseoireachta lena mbaineann an obair sin.

Comhar idir údaráis mhaoirseachta náisiúnta

1. Malartóidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta, **de réir mar is iomchuí**, faisnéis faoina gcuid oibre agus faoina gcuid prionsabal, dea-chleachtas agus nósanna imeachta cinnteoireachta agus faoi chur i bhfeidhm an Rialacháin seo chomh maith. Chuige sin, féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta a bheith rannpháirteach agus oibriú lena chéile i líonra a thionólfar go tráthrialta. Beidh an Coimisiún agus Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta an Aontais Eorpaigh ('EASA' anseo feasta) rannpháirteach in obair an líonra, comhordóidh siad an obair sin agus tacóidh siad léi agus tabharfaidh siad moltaí don líonra, de réir mar is iomchuí.

Faoi réir na rialacha maidir le cosaint sonraí dá bhforáiltear in Airteagal 22 den Rialachán seo agus i Rialachán (CE) Uimh. 45/2001, tacóidh an Coimisiún agus EASA le malartú na faisnéise dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mhír seo idir bhaill an líonra, trí uirlisí leictreonacha b'fhéidir, agus an rúndacht a urramú a ghabhann le faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála, ar faisnéis de chuid na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta í.

2. Oibreoidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta i gcomhar lena chéile, i gcás inarb iomchuí, trí shocruithe oibre, chun cúnamh frithpháirteach a thabhairt agus iad i mbun a gcúraimí faireacháin agus i mbun láimhseála imscrúduithe agus suirbhéanna. Chun na críche sin, féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta rannchuidiú le painéal saineolaithe a bhunóidh EASA chun go ndéanfar saineolas a mhalartú agus a sholáthar i gcomhréir le hAirteagal 17(2)(f) de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.

3. Maidir leis na bloic feidhme aerspáis a shíneann thar aerspás a thagann faoi chúram níos mó ná Ballstát amháin, tiocfaidh na Ballstáit lena mbaineann ar chomhaontú faoin maoirseacht dá bhforáiltear san Airteagal seo i ndáil leis na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a bhaineann leis na bloic sin. Féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta lena mbaineann plean a leagan síos ina sonrófar mar a chuirfear a gcomhar chun feidhme d'fhonn éifeacht a thabhairt don chomhaontú sin.
4. Comhoibreoidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta go dlúth lena chéile d'fhonn a áirithiú go ndéanfar maoirseacht leordhóthanach ar na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a shealbhaíonn deimhniú bailí ó Bhallstát áirithe a sholáthraíonn seirbhísí freisin a bhaineann leis an aerspás a thagann faoi chúram Ballstáit eile. Áireofar sa chomhoibriú sin socruithe maidir le láimhseáil cásanna a bhaineann le neamhchomhlíonadh an Rialacháin seo agus na gceanglas coiteann is infheidhme a ghlactar i gcomhréir le hAirteagal 8b(1) de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.
5. I gcás soláthair seirbhísí aerloingseoireachta in aerspás atá faoi chúram Ballstáit eile, áireofar sna socruithe dá dtagraítear i mír 2 agus i mír 4 comhaontú faoi aitheantas frithpháirteach na gcúraimí maoirseachta a leagtar amach in Airteagal 4(1) agus (2) mar aon le torthaí na gcúraimí sin. Beidh feidhm ag an aitheantas frithpháirteach sin freisin i gcás ina ndéanfar socruithe i dtaobh aitheantais idir údaráis mhaoirseachta náisiúnta maidir le próiseas deimhniúcháin na soláthraithe seirbhísí.
6. Má cheadaítear é leis an dlí náisiúnta, agus comhar réigiúnach á chur san áireamh, féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta comhaontuithe a thabhairt i gcrích freisin maidir le freagrachtaí i leith na gcúraimí maoirseachta a roinnt.

Airteagal 6

Eintitis cháilithe

1. Féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta a chinneadh na cigireachtaí agus na suirbhéanna dá dtagraítear in Airteagal 4 (2) a tharmligean go hiomlán nó go páirteach chuig eintitis cháilithe a chomhlíonann na ceanglais atá leagtha amach in Iarscríbhinn V a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 216/2008. Chomh maith leis sin, féadfaidh siad cúram sonrach deimhniúcháin nó maoirseachta a leithdháileadh ar eintitis cháilithe i gcomhréir le hAirteagal 13 den Rialachán sin.
2. Beidh tarmligean den sórt sin a dheonaíonn údarás maoirseachta náisiúnta bailí laistigh den Aontas ar feadh tréimhse inathnuaite trí bliana. Féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta a ordú d'aon cheann de na heintitis cháilithe atá lonnaithe san Aontas tabhairt faoi na cigireachtaí agus na suirbhéanna sin.
3. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún, do EASA agus do na Ballstáit eile maidir leis na heintitis cháilithe a bhfuil cúraimí tarmligthe acu chucu i gcomhréir le mír 1, lena léirítear réimse freagrachta gach eintitis agus a uimhir aitheantais agus aon athruithe orthu sin. Foilseoidh an Coimisiún in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* liosta de na heintitis cháilithe, a n-uimhreacha aitheantais agus a réimsí freagrachta, agus coinneoidh sé an liosta chun dáta.
4. Áiritheoidh na Ballstáit go n-aistarraingeofar an tarmligean atá ag eintiteas cáilithe nach gcomhlíonann a thuilleadh na ceanglais atá leagtha amach in Iarscríbhinn V de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008. Cuirfidh siad an Coimisiún, EASA agus na Ballstáit eile ar an eolas gan mhoill ina thaobh sin.
5. Na comhlachtaí a ainmnítear roimh theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo mar chomhlachtaí dá dtugtar fógra i gcomhréir le hAirteagal 8 de Rialachán (CE) Uimh. 552/2004, measfar gur eintitis cháilithe iad chun críocha an Airteagail seo.

Comhairliúchán le geallsealbhóirí

1. Déanfaidh na Ballstáit agus na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta sásraí comhairliúcháin a bhunú ar mhaithe le rannpháirtíocht iomchuí na ngeallsealbhóirí i gcur chun feidhme an Aerspáis Eorpaigh Aonair, agus go háirithe i gcás fheidhmiú chúraimí na n-údarás maoirseachta náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 4(1)(d).
2. Féadfar iad seo a leanas a áireamh i measc na ngeallsealbhóirí:
 - na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta nó na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht thar a gceann,
 - oibreoirí aerfoirt nó na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht thar a gceann,
 - úsáideoirí aerspáis ábhartha nó na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht thar a gceann,
 - an t-arm,
 - an tionscal monarúcháin,
 - comhlachtaí a dhéanann ionadaíocht thar ceann foirne gairmiúla
 - comhordaithe náisiúnta aerfort.

CAIBIDIL III SOLÁTHAR SEIRBHÍSÍ

Airteagal 8

Soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a dheimhniú

1. Beidh soláthar na seirbhísí aerloingseoireachta go léir laistigh den Aontas faoi réir deimhniúchán ag údaráis mhaoirseachta náisiúnta nó EASA i gcomhréir le hAirteagal 8b de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.
2. Áiritheoidh an próiseas deimhniúcháin freisin gur féidir le hiarratasóirí a léiriú go bhfuil stóinseacht airgeadais leordhóthanach acu agus go bhfuil cumhdach iomchuí dliteanais agus árachais acu, i gcás nach ráthaíonn an Ballstát lena mbaineann an méid sin.
3. Leis an deimhniú déanfar foráil maidir le rochtain neamh-idirdhealaitheach ar sheirbhísí d'úsáideoirí aerspáis, a fhad a bhaineann le cúrsaí sábháilteachta go háirithe. Beidh an deimhniúchán faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach in Iarscríbhinn II.
4. Trí bhíthin deimhnithe a eisiúint tabharfar caoi do sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a gcuid seirbhísí a thairiscint do na Ballstáit, do sholáthraithe eile seirbhísí aerloingseoireachta, d'úsáideoirí aerspáis agus d'aerfoirt laistigh den Aontas.

5. ¹³In ainneoin mhír 1, féadfaidh na Ballstáit seirbhísí aerloingseoireachta a chur ar fáil san aerspás uile nó i gcuid den aerspás atá faoina gcúram gan deimhniúchán i gcásanna ina dtairgeann soláthraí seirbhísí mar sin iad go príomha do ghluaiseachtaí aerárthaí seachas d'aerthrácht ginearálta. Sna cásanna sin, cuirfidh an Ballstát lena mbaineann an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas faoina chinneadh agus faoi na bearta a rinneadh lena áirithiú go gcomhlíonfar na ceanglais choiteanna a mhéid is féidir agus chun leibhéal sábháilteachta a chur ar fáil, a mhéid is indéanta, a bheidh chomh éifeachtach agus an leibhéal sin a cheanglaítear leis na ceanglais bhunriachtanacha atá sainithe in Iarscríbhinní Va agus Vb de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.
6. Beidh an tAirteagal seo gan dochar do dheis an dearbhaithe i gcomhréir le hAirteagal 8b de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.

Airteagal 9

Soláthraithe seirbhísí aerthráchta a ainmniú

1. Áiríteoidh na Ballstáit soláthar seirbhísí aerthráchta ar bhonn eisiach laistigh de bhloic shonracha aerspáis i ndáil leis an aerspás atá faoina gcúram. Chuige seo, ainmneoidh na Ballstáit soláthraí seirbhísí aerthráchta a bhfuil deimhniú nó dearbhú aige atá bailí san Aontas.

¹³ Déanfar the seanaithrisí 15, 16 de Rialachán 550/2004, aithrisí 6, 14, 16, 17 de Rialachán 551/2004, agus aithrisí 7 agus 22 de Rialachán 549/2004 a thabhairt ar ais. Cuirfear isteach an modhnú seo a leanas ar aithris 17: "*Ba cheart oibríochtaí míleata agus oiliúint mhíleata a choimirciú i gcás ar bith ina bhféadfadh cur i bhfeidhm na gcomhphrionsabal agus na gcomhchritéar dochar a dhéanamh do shábháilteacht agus éifeachtúlacht a bhfeidhmithe. Sna cásanna sin, níor cheart iad a mheas mar fhoinse neamhéifeachtúlachta, ar an gcoinníoll go gcuifear coincheap úsáid sholúbtha an aerspáis i bhfeidhm ar bhealach éifeachtúil.*"

2. I dtaca le seirbhísí trasteorann a sholáthar, áiríteoidh na Ballstáit nach gcuirfear cosc ar chomhlíonadh an Airteagail seo agus Airteagal 18(3) mar gheall ar fhoráil ina gcóras náisiúnta dlí lena gceanglaítear ar sholáthraithe seirbhísí aerthrachta a sholáthraíonn seirbhísí san aerspás atá faoi chúram an Bhallstáit sin ceann de na coinníollacha seo a leanas a chomhlíonadh:
- (a) go bhfuil siad faoi úinéireacht dhíreach, nó faoi úinéireacht trí shealúchas tromlaigh, ag an mBallstát sin nó ag a náisiúnaigh;
 - (b) go bhfuil a bpríomhionad oibríochtaí nó a n-oifig chláraithe lonnaithe i gcríoch an Bhallstáit sin
 - (c) nach n-úsáideann siad ach saoráidí sa Bhallstát sin.
3. Saineoidh na Ballstáit na cearta agus na hoibleagáidí a bheidh le hurramú ag na soláthraithe seirbhísí aerthrachta ainmnithe. D'fhéadfadh coinníollacha maidir le faisnéis ábhartha a sholáthar go tráthuíl a bheith ag gabháil leis na hoibleagáidí sin, ar faisnéis í lena bhféadfar gluaiseachtaí uile na n-aerárthaí san aerspás atá faoina gcúram a shainaithint. I gcás ina mbeidh seirbhísí trasteorann le soláthar **faoi hainmniú compháirteach**, comhaontóidh na Ballstáit maidir leis na cearta agus na hoibleagáidí a bheidh le hurramú ag an soláthraí seirbhísí aerthrachta ainmnithe, agus maidir le gnéithe ábhartha den dliteanas agus maidir le maoirseacht.
4. Beidh cumhachtaí lánroghnacha ag na Ballstáit maidir le soláthraí seirbhísí aerthrachta a roghnú, ar choinníoll go bhfuil deimhniú nó dearbhú ag an soláthraí sin i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.

5. Maidir le bloic feidhme aerspáis a bhunaítear i gcomhréir le hAirteagal 16 ar bloic iad a shíneann thar aerspás a thagann faoi chúram níos mó ná Ballstát amháin, déanfaidh na Ballstáit lena mbaineann, i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo, soláthraí seirbhísí aerthráchta amháin nó níos mó a ainmniú i gcomhpháirt lena chéile, mí amháin ar a laghad roimh chur chun feidhme an bhloic aerspáis. Le hainmniúcháin i bpáirt, cuirfear ar chumas na soláthraithe seirbhísí aerthráchta seirbhísí trasteorann a chur ar fáil laistigh den bhloc feidhme aerspáis. (*aistrithe ó mhír 16.6*)
6. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas láithreach faoi aon chinneadh a thagann faoi chuimsiú an Airteagail seo agus a bhaineann le soláthraithe seirbhísí aerthráchta laistigh de bhloic shonracha aerspáis a ainmniú i ndáil leis an aerspás atá faoina gcúram.

Airteagal 9bis

Ainmniúchán soláthraithe seirbhísí meitéareolaíocha¹⁴

1. Féadfaidh na Ballstáit soláthraí seirbhísí meitéareolaíocha a ainmniú leis na sonraí meitéareolaíocha uile nó cuid díobh a sholáthar ar bonn eisiach sa chuid den aerspás atá faoin gcúram nó san aerspás uile atá faoina gcúram, agus cúrsaí sábháilteachta á gcur san áireamh.
2. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas gan mhoill faoi aon chinneadh faoi chuimsiú an Airteagail seo maidir le hainmniú soláthraí seirbhísí meitéareolaíocha.

¹⁴ Molann an Uachtaránacht go gcuirfí Aithris 15 de Rialachán 550/2004 isteach arís: "*Ar bhonn an anailís a dhéanfaidh siad ar chúrsaí sábháilteachta, ba cheart go mbeadh na Ballstáit in ann soláthraí nó soláthraithe seirbhísí meitéareolaíocha a ainmniú i ndáil leis an aerspás atá faoina gcúram nó i ndáil le cuid de, gan aon ghá le glao ar thairiscintí a eagrú.*"

Seirbhísí tacaíochta a sholáthar

1. Féadfaidh na Ballstáit cur chuige iomaíoch a chur i bhfeidhm i ndáil le seirbhísí tacaíochta a sholáthar, go háirithe ar bhonn nós imeachta chothrom iomaíoch tairisceana agus i gcomhréir le dlí an Aontais.
- 1a. Gan dochar don fhéidearthacht atá ann do sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta beart seirbhísí a oibriú, déanfaidh na Ballstáit sin a chuir cur chuige iomaíoch i bhfeidhm i gcomhréir le mír 1, na bearta iomchuí uile lena áirithiú nach gcuirfear baic reachtacha nó rialála ar bith ar sholáthraithe na seirbhísí tacaíochta lena gcuirfear cosc ar a gcumas a bheith iomaíoch ar bhonn chothrom agus neamh-idirdhealaitheach.
- 1b. [...] ¹⁵(*an abairt dheireanach a bhí ann i mír 1*)
2. ¹⁶
3. [...].
4. [...]

¹⁵ Molann an Uachtaránacht go gcuirfí isteach an aithris seo a leanas: *"Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh seirbhísí tacaíochta a sholáthar faoi dhálaí an mhargaidh. I gcásanna mar sin, ba cheart go leanfadh na rialacha náisiúnta d'fheidhm a bheith acu, lena n-áirítear go bhféadfaí teorannú a dhéanamh agus na modúlachtaí lena dhéanamh ar an rochtain ar an margadh, i gcomhréir le prionsabail ábhartha dhlí an Aontais."*

¹⁶ Molann an Uachtaránacht go gcuirfí an aithris seo a leanas in ionad na míre seo: *"Aon smaoineamh a dhéanfaí faoi sholáthar iomaíoch seirbhísí tacaíochta a d'fheádfadh a bheith ann, ba cheart é a bhunú ar anailís chostais/ sochair ina gcumdhófar an méid seo a leanas ar a laghad: tionchar na hiomaíochta ar an soláthar seirbhísí, costéifeachtúlacht agus cáilíocht an tsoláthair seirbhísí, sábháilteacht an tsoláthair seirbhísí, cumas na mBallstát a gcuid oibleagáidí ICAO a chomhlíonadh agus gnéithe rialachais agus sóisialta."*

5 (a) Déanfaidh an Coimisiún staidéar neamhspleách lena measfar an fhéidearthacht maidir le seirbhísí tacaíochta a sholáthar go lárnach, nuair a bhaineann siad le hoibríochtaí EATMN. Cumhdóidh an staidéir na costais fhoriomlána mheasta agus leasanna a bhaineann le seirbhís shonrach tacaíochta nó cuid di a chur ar fáil, i gcomhairliúchán leis na Ballstáit agus leis an geallshealbhóirí oibríochtúla¹⁷, go háirithe na soláthróirí seirbhísí aerthrachta lena mbaineann, agus cuirfear an Coiste ar an eolas ina leith. Áireofar ann freisin gnéithe rialtais, tionchar ar bhainistiú sócmhainní, lena n-áirítear infheistíochtaí, slándáil agus ceanglais chosanta, agus an breisluach d'fheidhmíocht an líonra ATM agus do na seirbhísí aerloingseoireachta a chuirtear ar fáil ar an leibhéal náisiúnta.

¹⁷ Molann an Uachtaránacht go gcuirfear isteach in Airteagal an sainmhíniú seo a leanas ar gheallshealbhóirí oibríochtúla atá i Rialachán (AE) 677/2011: *"ciallaíonn geallshealbhóirí oibríochtúla na húsáideoirí sibhialta agus míleata aerspáis, soláthróirí sibhialta agus míleata seirbhísí aerloingseoireachta, oibreoirí aerfórt, comhordaitheoirí sliotán aerfórt agus eagraíochtaí oibríochta agus aon grúpaí eile geallshealbhóirí breise a mheastar a bheith ábhartha le haghaidh feidhmeanna agus seirbhísí aonair"*.

- (b) I gcás ina mbeadh toradh dearfach ar an staidéar agus gan dochar do shocruithe chun seirbhísí tacaíochta coiteanna a sholáthar faoi chreat Airteagal 16a, féadfaidh an Coimisiún cinneadh a dhéanamh, i gcomhréir le hAirteagal 27(3), maidir le seirbhís tacaíochta amháin nó níos mó do codanna díobh a bhaineann le hoibríochtaí EATMN, go bhféadfaidh an Bainisteoir Líonra, nó grúpa soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta iad a chur ar fáil go lárnach, go háirithe na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta¹⁸. Ní chumhdófar leis na seirbhísí tacaíochta sin ná leis na codanna díobh seirbhísí meitéareolaíocha nuair a ainmnítear a soláthraithe i gcomhréir le hAirteagal 9bis. Ní thabharfaidh seirbhísí tacaíochta a chur ar fáil go lárnach le tuiscint go bhfuil na Ballstáit faoi oibleagáis cur chuige iomaíoch a chur i bhfeidhm maidir leis na seirbhísí sin a chur ar fáil, ná ní thabharfaidh sé deireadh a chur leis na seirbhísí sin ar leibhéal áitiúil agus náisiúnta le tuiscint ach oiread. Ní bheidh dubailt táillí d'úsáideoirí aerspáis mar thoradh ar an gcás sin. Rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le geallshealbhóirí oibríochtúla, go háirithe na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta lena mbaineann, agus[...] **bunóidh** sé a chinneadh, a mhéid is féidir, [...] ar chomhaontú frithpháirteach eatarthu, agus i ndáil le ceanglais slándála agus chosanta. Sonróidh an Coimisiún na modúlachtaí chun na seirbhísí sin a oibriú agus chun na soláthraithe sin a roghnú, bunaithe ar an gcumas gairmiúil agus ar an acmhainn seirbhísí a sholáthar ar bhealach neamhchlaonta, **neamhidirdhealaitheach** atá tíosach ar acmhainní, **lena n-áiritheofar rochtain chothrom ar na seirbhísí do na geallshealbhóirí oibríochtúla uile**, agus ceapfaidh sé na soláthraithe sin. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme i gcomhréir le hAirteagal 27(3).

¹⁸ Molann an Uachtaránacht go gcuirfí aithris isteach mar a leanas: *"Ba cheart go ndíreofaí le soláthar seirbhísí tacaíochta ó ghrúpa soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta ar bhealach lárnaithe ar rannpháirtíocht chothrom tíreolaíocht na soláthraithe sin."*

Scéim feidhmíochta

1. D'fhonn feidhmíocht na seirbhísí aerloingseoireachta agus na seirbhísí líonra san Aerspás Eorpach Aonair a fheabhsú, déanfar scéim feidhmíochta a chur ar bun le haghaidh seirbhísí aerloingseoireachta agus seirbhísí líonra. Áireofar an méid seo leanas sa scéim sin:
 - (a) Spriocanna feidhmíochta uile-Aontais i dtaca leis na réimsí tábhachtacha feidhmíochta a bhaineann leis an tsábháilteacht, leis an gcomhshaol, le toilleadh agus le cost-éifeachtúlacht;
 - (b) pleananna feidhmíochta, agus spriocanna feidhmíochta san áireamh iontu, lena n-áirithítear rannchuidiú leordhóthanach leis na spriocanna feidhmíochta uile-Aontais; agus
 - (c) athbhreithniú tréimhsiúil, faireachán tréimhsiúil agus tagarmharcáil thréimhsiúil a dhéanamh ar fheidhmíocht na seirbhísí aerloingseoireachta agus ar fheidhmeanna agus seirbhísí líonra.
2. I gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3), ainmneoidh an Coimisiún comhlacht neamhspleách, neamhchlaonta agus inniúil a ghníomhóidh mar 'comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta', agus roghnóidh sé agus ceapfaidh sé cathaoirleach agus comhaltaí an chomhlachta sin. Is é an ról a bheidh ag an gcomhlacht athbhreithnithe feidhmíochta cuidiú leis an gCoimisiún, i gcomhar leis na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta, agus cuidiú leis na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta, nuair a iarrtar sin, chun an scéim feidhmíochta dá dtagraítear i mír 1 agus an scéim muirearaithe dá dtagraítear in Airteagal 13 a chur chun feidhme. Féadfaidh EASA, Eurocontrol nó eintiteas inniúil eile cúnamh teicniúil a thabhairt don chomhlacht athbhreithnithe feidhmíochta.

- 2a. Bunóidh an Coimisiún inniúlachtaí, taithí agus ceanglais neamhspleácha an chomhlachta athbhreithnithe feidhmíochta a bhfuil gá leo. Leagfaidh sé síos freisin na téarmaí tagartha agus na rialacha nós imeachta faoina gcuirfidh an comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta a ghníomhaíochtaí i gcrích i gcomhréir leis an Airteagal seo. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).
3. Bunóidh an Coimisiún spriocanna feidhmíochta uile-Aontais don líonra bainistithe aerthrachta. I gcás ina gcinntídh an Coimisiún, le linn na tréimhse tagartha dá dtagraítear i mír 7(j), nach bhfuil na sonraí ná na toimhdí tosaigh bailí a thuilleadh de dheasca tairseacha rabhaidh a spreagadh, agus arbh ar an mbonn sin a bunaíodh na spriocanna feidhmíochta uile-Aontais, nó mar gheall ar sheirbhísí tacaíochta a chur ar fáil go lárnach a thabairt isteach dá dtagraítear in Airteagal 10(5) mar is iomchuí, féadfaidh an Coimisiún a chinneadh go ndéanfaidh sé athbhreithniú ar na spriocanna sin. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).
- 3a. Saineofar spriocanna feidhmíochta uile-Aontais ar bhonn na hanailíse a dhéanfaidh an comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta agus na hionchuir ábhartha ó na Ballstáit agus ó údaráis mhaoirseachta náisiúnta á gcur san áireamh ar leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis.
- 3aa. [...] (*aistrithe chuig mír 3*)
- 3b. Sula mbunófar spriocanna feidhmíochta uile-Aontais, cuirfidh an comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta an mhodheolaíocht agus an próiseas le haghaidh na pleananna feidhmíochta a mheas ar fáil do na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta. (*aistrithe ó mhír 4*).
- 3c. Déanfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta na pleananna feidhmíochta dá dtagraítear i mír 1 a tharraingt suas agus glacfaidh an Ballstát nó na Ballstáit iad. Áireofar ar na pleananna sin spriocanna feidhmíochta ceangailteacha áitiúla mar aon le scéimeanna dreasachta mar a ghlac an Ballstát nó na Ballstáit iad. Beidh na dréachtpleananna faoi réir comhairliúcháin le soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, le hionadaithe úsáideoirí aerspáis, agus, nuair is ábhartha, le hionadaithe na mball foirne gairmiúla, údaráis mhíleata, oibreoirí aerfoirt agus comhordaitheoirí aerfoirt.

- 3d. I gcás ina dtugann ionadaithe sholáthraithe na seirbhíse aerthrachta, úsáideoirí aerspáis agus, nuair is ábhartha, na hoibreoirí aeradróim agus na comhordaitheoirí aerfoirt lena mbaineann, tacaíocht chomhpháirteach do phlean náisiúnta nó do phlean feidhmíochta na mbloc aerspáis, áireoidh an Coimisiún go bhfuarthas deimhniú tacaíochta den sórt sin i scríbhinn agus measúnú á dhéanamh aige ar na pleananna feidhmíochta.
4. Déanfaidh an Coimisiún an méid a rannchuidigh na spriocanna feidhmíochta áitiúla leis na spriocanna feidhmíochta uile-Aontais a mheasúnú, agus an comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta de chúnamh aige. Chun na críche sin, roinnfidh an comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta a thorthaí sealadacha leis na húdaráis náisiúnta maoirseachta sula gcuirfidh sé a mholtaí deireanacha chuig an gCoimisiún.
- 4a. I gcás ina sainaitníonn an Coimisiún nach rannchuidíonn na pleananna feidhmíochta nó na spriocanna áitiúla go leordhóthanach leis na spriocanna uile-Aontais, féadfaidh sé a cheangal ar na Ballstáit lena mbaineann na bearta ceartaitheacha is gá a dhéanamh. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).
5. Tréimhse trí bliana ar a laghad agus tréimhse cúig bliana ar a mhéid a bheidh sa tréimhse thagartha don scéim feidhmíochta dá dtagraítear i mír 1.
6. Déanfaidh an Coimisiún measúnuithe rialta ar ghnóthú na spriocanna feidhmíochta uile-Aontais agus na spriocanna feidhmíochta áitiúla agus cuirfidh sé an Coiste ar an eolas ina leith sin.
7. Bunófar an scéim feidhmíochta dá dtagraítear i mír 1 ar an méid a leanas:
- (a) bailiú na sonraí ábhartha, a mbailíochtú, a scrúdú, a measúnú agus a scaipeadh, ar sonraí iad a bhaineann le feidhmíocht na seirbhísí aerloingseoireachta agus le feidhmeanna líonra agus le seirbhísí ó na páirtithe ábhartha uile, lena n-áirítear soláthraithe bainistithe aerthrachta agus seirbhísí aerloingseoireachta (ATM/ANS), úsáideoirí aerspáis, oibreoirí aerfoirt, údaráis mhaoirseachta náisiúnta, na Ballstáit, an Bainisteoir Líonra, agus Eurocontrol;

- (b) roghnú réimsí tábhachtacha feidhmíochta iomchuí ar bhonn Dhoiciméad ICAO Uimh. 9854 maidir le 'Coincheap Oibríochtúil don bhainistiú aerthrachta domhanda' agus ar réimsí iad a bheidh comhsheasmhach leo sin a shainaithnítear i gCreat Feidhmíochta an Mháistirphlean do ATM, lena n-áirítear an tsábháilteacht, an comhshaol, réimsí acmhainneachta agus cost-éifeachtúlachta, arna n-oiriúnú nuair is gá chun cuspóirí an Aerspáis Eorpaigh Aonair a chur san áireamh i dtaca leis na réimsí sin agus sraith theoranta táscairí tábhachtacha feidhmíochta a shainiú chun an fheidhmíocht a thomhas;
- (c) spriocanna áitiúla feidhmíochta a bhunú agus a athbhreithniú ar fud an Aontais;
- (d) critéir maidir pleananna feidhmíochta bheith á mbunú ag údaráis mhaoirseachta náisiúnta. Leis na critéir sin áiritheofar na nithe seo leanas sna pleananna feidhmíochta:
- (i) cuirfear san áireamh iontu pleananna gnó sholáthraithe na seirbhíse aerloingseoireachta, mar aon le comhpháirtíochtaí tionsclaíocha agus na pleananna oibríochta dá dtagraítear in Airteagal 16(10), i gcás inarb iomchuí;
 - (ii) déanfar friotháil iontu ar ghnéithe costais uile an bhoinn chostais náisiúnta nó an bhoinn chostais don bhloc feidhme aerspáis;
 - (iii) áireofar orthu spriocanna feidhmíochta ceangailteacha áitiúla a rannchuideoidh go leordhóthanach leis na spriocanna feidhmíochta uile-Aontais;
 - (iv) áireofar orthu scéimeanna dreasachta iomchuí (*aistrithe anuas ó chapeau d'fhomhír*);
 - (v) an nasc idir sábháilteacht agus riachtanais chosanta agus úsáid an aerspáis a mheas,
 - (vi) tionchar na seirbhísí chuirtear ar fáil go lárnach a chur san áireamh, go háirithe ar leibhéal áitiúil nó náisiúnta, nuair is infheidhme.
- (e) measúnú agus, i gcás inarb iomchuí, athbhreithniú a dhéanamh ar na spriocanna feidhmíochta áitiúla, ar bhonn an phlean feidhmíochta;
- (f) faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme na bpleananna feidhmíochta, lena n-áirítear sásraí iomchuí foláirimh;

- (g) critéir chun a mheas an rannchuidíonn spriocanna feidhmíochta áitiúla go leordhóthanach le spriocanna feidhmíochta uile-Aontais le linn na tréimhse tagartha agus le tacaíocht a thabhairt do na sásraí foláirimh;
- (h) prionsabail ghinearálta maidir le scéim dreasachta bheith á bunú ag na Ballstáit;
- (i) [...];
- (j) tréimhsí tagartha agus eatraimh iomchuí chun measúnú a dhéanamh ar ghnóthú na spriocanna feidhmíochta agus chun spriocanna nua a shocrú;
- (k) na tráthchláir ghaolmhara is gá ;

Déanfaidh an Coimisiún rialacha mionsonraithe a leagan síos chun go bhfeidhmeoidh an scéim feidhmíochta mar is ceart i gcomhréir leis na pointí a liostaítear sa mhír seo. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).¹⁹

8. Agus an scéim feidhmíochta á bunú, cuirfear san áireamh gur seirbhísí atá éagsúil óna chéile iad na seirbhísí faoi bhealach, seirbhísí críochfoirt agus seirbhísí líonra agus gur cheart déileáil leo dá réir sin agus, más gá, chun feidhmíocht a thomhas freisin.
9. Laistigh de dhá bhliain ó fhoilseofar an Rialachán seo, seolfaidh an Coimisiún staidéar maidir le tionchar oibríochtaí na ngeallsealbhóirí nach soláthraithe ATM/ANS iad, ar fheidhmiú éifeachtach líonra ATM na hEorpa agus foilseoidh sé torthaí an staidéir sin. Beidh mar aidhm leis an staidéar aon réimse agus/nó táscaire tábhachtach feidhmíochta breise a shainaithint lena bhféadfaí barr a bhaint as tionchar na n-oibríochtaí sin ar mhaithe leis na chéad tréimhsí tagartha eile.

¹⁹ Tá an Coimisiún i gcoinne na gníomhartha tarmligthe a scrios.

Airteagal 12

Forálacha ginearálta maidir leis an scéim muirearaithe

I gcomhréir le ceanglais Airteagal 13 agus Airteagal 14, i ngeall ar an scéim muirearaithe le haghaidh seirbhísí aerloingseoireachta beidh níos mó trédhearcachta ann agus muirir á socrú, á bhforchur agus á bhforfheidhmiú maidir le húsáideoirí aerspáis, agus fágfaidh sé sin go neartófar cost-éifeachtúlacht soláthair seirbhísí aerloingseoireachta agus éifeachtúlacht eitiltí, ach ag an am céanna coimeádfar an leibhéal sábháilteachta is fearr is féidir. Ina theannta sin, beidh an scéim comhsheasmhach le hAirteagal 15 de Choinbhinsiún Chicago 1944 ar Eitlíocht Shibhialta Idirnáisiúnta agus le córas Eurocontrol lena ngearrtar muirir faoi bhealach.

Airteagal 13

Prionsabail na scéime muirearaithe

1. Bunófar an scéim muirearaithe ar chuntas na gcostas le haghaidh seirbhísí aerloingseoireachta arna dtabhú ag soláthraithe seirbhísí chun tairbhe na n-úsáideoirí aerspáis. Tríd an scéim sin déanfar na costais a leithdháileadh i measc catagóirí úsáideoirí.
2. Cuirfear na prionsabail a leagtar amach i míreanna 3 go 8 i bhfeidhm nuair atá an bonn costais le haghaidh na muirear á bhunú.

3. Is é a bheidh sa chostas a bheidh le roinnt idir na húsáideoirí aerspáis an costas a chinntear i leith seirbhísí aerloingseoireachta a sholáthar, lena n-áirítear suimeanna iomchuí le haghaidh úis ar infheistíocht chaipitiúil agus le haghaidh dímhéas sócmhainní, mar aon leis na costais chothabhála, oibriúcháin, bhainistíochta agus riaracháin. Is é a bheidh sna costais a chinntear na costais sin a chinnfidh an Ballstát ar leibhéal an limistéir muirearaithe nó ar an leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis ag tús na tréimhse tagartha do gach bliain féilire de chuid na tréimhse tagartha dá dtagraítear in Airteagal 11(5), nó i rith na tréimhse tagartha, tar éis coigeartuithe iomchuí a dhéanamh lena ndéantar na sásraí foláirimh a leagtar amach in Airteagal 11 a chur i bhfeidhm.
4. Is iad na costais atá le cur san áireamh sa chomhthéacs seo na costais a dhéanfar measúnú orthu i dtaca leis na saoráidí agus na seirbhísí dá bhforáiltear agus a chuirtear chun feidhme faoi Phlean Réigiúnach Aerloingseoireachta ICAO, Réigiún na hEorpa. D'fhonn na ceanglais a leagtar amach in Airteagal 3(7) a chomhlíonadh, áireofar orthu freisin na costais nó cuid díobh arna dtabhú ag na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta agus/nó ag eintitis cháilithe, mura n-úsáidtear acmhainní airgeadais eile chun na costais sin nó cuid díobh a chumhdach. Féadfar a áireamh ansin costais eile a bheadh ar an mBallstát ábhartha agus ar an soláthraí seirbhísí a íoc a bhaineann le seirbhísí aerloingseoireachta a chur ar fáil. Ní áireofar orthu costais na bpionós arna bhforchur ag na Ballstáit dá dtagraítear in Airteagal 33 ná costais aon bheart ceartaitheach dá dtagraítear in Airteagal 11 (4a).
5. I dtaca leis na bloic feidhme aerspáis agus mar chuid dá gcomhaontuithe réime faoi seach, déanfaidh na Ballstáit iarrachtaí réasúnacha chun teacht ar chomhaontú faoi phrionsabail choiteanna maidir leis an mbeartas muirearaithe.

6. Déanfar costas seirbhísí aerloingseoireachta éagsúla a shainaithint ar leithligh óna chéile, de réir mar a fhoráiltear dó in Airteagal 21(3).
7. Ní cheadófar tras-fhóirdheontas idir seirbhísí faoi bhealach agus seirbhísí críochfoirt. Déanfar costais a bhaineann le seirbhísí críochfoirt agus seirbhísí faoi bhealach araon a leithdháileadh ar shlí chionmhar idir na seirbhísí faoi bhealach agus na seirbhísí críochfoirt ar bhonn modheolaíochta trédhearcaí. Ní cheadófar tras-fhóirdheontas idir seirbhísí éagsúla aerloingseoireachta i gceachtar den dá chatagóir sin ach amháin nuair atá údar maith leis ar chúiseanna oibiachtúla, ach sin faoi réir é a shainaithint go soiléir. Ceadófar tras-fhóirdheontas idir seirbhísí aerloingseoireachta agus na seirbhísí tacaíochta sin a sholáthraítear ar bhonn iomaíoch i gcomhréir le hAirteagal 10.
8. Ráthófar trédhearcacht an bhoinn chostais maidir le muirir. Glacfar rialacha cur chun feidhme maidir le soláthar faisnéise ó na soláthraithe seirbhísí chun gur féidir athbhreithnithe a dhéanamh ar réamhaisnéisí, ar chostais iarbhir agus ioncam an tsoláthraí. Déanfar faisnéis a mhalartú go rialta idir údarais mhaoirseachta náisiúnta, soláthraithe seirbhísí, úsáideoirí aerspáis, an Coimisiún agus Eurocontrol.
9. Comhlíonfaidh na Ballstáit na prionsabail seo a leanas agus muirir á socrú acu i gcomhréir le míreanna 3 go 8:
 - (a) socrófar na muirir maidir le hinfhaighteacht seirbhísí aerloingseoireachta faoi choinníollacha neamh-idirdhealaitheacha nuair a dhéantar muirir a fhorchur ar úsáideoirí aerspáis éagsúla chun an tseirbhís chéanna a úsáid, ní dhéanfar idirdhealú ar bith i ndáil le náisiúntacht nó catagóir an úsáideora;
 - (b) féadfar díolmhú úsáideoirí áirithe, go háirithe aerárthaí éadroma agus aerárthaí Stáit, a cheadú ar choinníoll nach ngearrtar costas an díolmhaithe sin ar úsáideoirí eile ina dhiaidh sin;

- (c) socrófar na muirir de réir bliana féilire ar bhonn na gcostas a chinnfear, nó féadfar iad a shocrú le haghaidh tréimhse tagartha iomlán ar bhonn na gcostas a chinnfear lena n-áiritheofar nach rachaidh na hioncaim iomlána le linn na tréimhse tagartha lena mbaineann thar suim na n-ioncam i gcás ina socraítear na muirir de réir bliana féilire le linn na tréimhse tagartha céanna;
 - (d) d'fhéadfadh ioncaim leordhóthanacha a bheith mar thoradh ar sheirbhísí aerloingseoireachta sa chruth go ngnóthófar fáltas réasúnach ar shócmhainní ar mhaithe leis na feabhsúcháin chaipitil is gá;
 - (e) déanfar costas na seirbhísí aerloingseoireachta agus na saoráidí a chuirtear ar fáil d'úsáideoirí aerspáis a léiriú sna muirir, agus acmhainní táirgíochta ábhartha na n-aerárthaí éagsúla lena mbaineann á gcur san áireamh;
 - (f) trí bhíthin muirear, cuirfear chun cinn soláthar seirbhísí aerloingseoireachta atá sábháilte, éifeachtúil, éifeachtach agus inbhuanaithe d'fhonn ardleibhéal sábháilteachta agus cost-éifeachtúlachta a bhaint amach chomh maith leis na spriocanna feidhmíochta a chomhlíonadh agus spreagfar soláthar seirbhíse comhtháite leo, agus tionchar comhshaoil na heitlíochta á laghdú ag an am céanna. Chun críocha phointe (f) agus i dtaca leis na pleananna feidhmíochta náisiúnta nó pleananna feidhmíochta na mbloc feidhme aerspáis, féadfaidh na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta sásraí a chur ar bun, lena n-áirítear dreasachtaí arb éard atá iontu buntáistí agus míbhuntáistí airgeadais, d'fhonn soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta agus/nó úsáideoirí aerspáis a spreagadh chun tacú le feabhsúcháin ar sholáthar seirbhísí aerloingseoireachta, amhail acmhainn mhéadaithe, níos lú moilleanna agus forbairt inbhuanaithe, agus an leibhéal sábháilteachta is fearr is féidir a choimeád ar bun ag an am céanna.
10. Glacfaidh an Coimisiún bearta lena leagfar amach mionsonraí an nós imeachta a bheidh le leanúint chun míreanna 1 go 9 a chur i bhfeidhm. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

Athbhreithniú ar chomhlíonadh Airteagal 12 agus Airteagal 13

1. Déanfaidh an Coimisiún foráil maidir le hathbhreithniú leanúnach ar chomhlíonadh na bprionsabal agus na rialacha dá dtagraítear in Airteagal 12 agus in Airteagal 13, ag gníomhú dó i gcomhar leis na Ballstáit. Féachfaidh an Coimisiún leis na sásraí is gá a bhunú d'fhonn úsáid a bhaint as saineolas Eurocontrol agus cuirfidh sé torthaí an athbhreithnithe in iúl do na Ballstáit, do Eurocontrol agus d'ionadaithe na n-úsáideoirí aerspáis.
2. Arna iarraidh sin ag Ballstát amháin nó níos mó a mheasann nach ndearnadh na prionsabail agus na rialacha dá dtagraítear in Airteagal 12 agus in Airteagal 13 a chur i bhfeidhm go cuí, nó ar a thionscnamh féin, déanfaidh an Coimisiún imscrúdú ar aon líomhain nach bhfuiltear ag comhlíonadh nó ag cur i bhfeidhm na bprionsabal agus/nó na rialacha lena mbaineann. Gan dochar d'Airteagal 32(1), roinnfidh an Coimisiún torthaí an imscrúdaithe leis na Ballstáit, le Eurocontrol agus le hionadaithe na n-úsáideoirí aerspáis. Laistigh de dhá mhí tar éis iarraidh a fháil, agus tar éis éisteacht a thabhairt don Bhallstát lena mbaineann, cinnfidh an Coimisiún ar comhlíonadh Airteagal 12 agus Airteagal 13 agus an bhféadfar leanúint dá bhíthin sin den bheart a chur i bhfeidhm. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 27(2).

Comhthionscadail

1. Féadfaidh comhthionscadail a bheith mar thaca le cur chun feidhme an Mháistirphlean do ATM. Beidh na tionscadail sin ina dtacaíocht do chuspóirí an Rialacháin seo chun feabhas a chur ar fheidhmíocht chóras eitlíochta na hEorpa agus ATM/ANS i réimsí tábhachtacha amhail acmhainn agus éifeachtúlacht ó thaobh eitiltí agus costais de chomh maith le hinbhuanaitheacht comhshaoil, ag féachaint do na bunchuspóirí sábháilteachta.
- 1a. Féadfaidh an Coimisiún tionscadail choiteanna a bhunú chun na hathruithe riachtanacha oibríochta sin a chur chun feidhme, ar athruithe iad a shainaithnítear sa Mháistirphlean do ATM agus a bhfuil tionchar acu ar fud an líonra. Aithneofar tionscadail choiteanna feidhmiúlachtaí ATM atá aibí chun imlonnú, in éineacht le hamchlár agus raon feidhme geografach an imlonnaithe, le tionscadail choiteanna agus ceanglófar iad a imlonnú ar bhealach tráthúil, comhordaithe agus comhthrátha.
2. Féadfaidh an Coimisiún bearta a ghlacadh freisin lena mbunaítear rialachas comhthionscadal agus lena sainaithnítear dreasachtaí dá n-implonnú. Ní dhéanfaidh na bearta sin dochar do na sásraí chun na tionscadail sin a imlonnú i ndáil le bloic feidhme aerspáis, faoi mar a bheidh na páirtithe sna bloic sin tar éis iad a chomhaontú.
3. Féadfar comhthionscadail den sórt sin a mheas mar thionscadail a bheidh incháilithe do mhaoiniú an Aontais faoi chuimsiú an chreata airgeadais ilbhliantúil. Chuige sin, agus gan dochar d'inniúlacht na mBallstát cinneadh a dhéanamh i dtaca leis an gcaoi a n-úsáidfídh siad a gcuid acmhainní airgeadais, déanfaidh an Coimisiún anailís neamhspleách costais agus sochair chomh maith leis na comhairliúcháin iomchuí leis na Ballstáit agus leis na geallsealbhóirí iomchuí i gcomhréir le hAirteagal 28, lena bhfiosrófar na meáin chuí go léir chun a n-implonnú a mhaoiniú. Déanfar na costais incháilithe a ghabhann le himlonnú comhthionscadal a ghnóthú i gcomhréir le prionsabail na trédhearcachta agus an neamh-idirdhealaithe.
- 3a. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 1a agus i mír 2 a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

Bloic feidhme aerspáis

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta uile is gá a dhéanamh chun a áirithiú go gcuirfear bloic feidhme aerspáis chun feidhme d'fhonn an toilleadh agus an éifeachtúlacht atá ag teastáil sa líonra bainistithe aerthráchta a bhaint amach laistigh den aerspás Eorpach aonair agus ATM/ANS níos comhtháite a chur ar fáil de réir a chéile²⁰, agus d'fhonn ardleibhéal sábháilteachta a choimeád i bhfeidhm agus rannchuidiú a dhéanamh le feidhmíocht fhoriomlán an chórais aeriompair agus leis an tionchar ar an gcomhshaol a laghdú.
2. Cuirfear na bloic feidhmíochta aerspáis ar bun ar bhonn chomhaontuithe idir Ballstáit, agus nuair is tairbheach, beidh comhpháirtíochtaí tionsclaíocha mar thaca leo mar a shainítear iad in Airteagal 16a.
3. Oibreoidh na Ballstáit, na hÚdaráis Mhaoirseachta Náisiúnta, soláthraithe ATM/ANS i gcomhar lena chéile an oiread is féidir chun a áirithiú go gcomhlíonfar an tAirteagal seo. I gcás inarb ábhartha, féadfaidh Údaráis Mhaoirseachta Náisiúnta agus soláthraithe ATM/ANS ó thríú tíortha atá páirteach i mbloic feidhme aerspáis a bheith bainteach leis an gcomhar freisin.

²⁰ Cuirfear an abairt seo a leanas le deireadh aithris (25) chun comhtháthú forásach na forála ATM/ANS a mhíniú, lena n-áirítear bainistiú aerspáis. *"Féadfar comhtháthú forásach na forála ATM/ANS a bhaint amach, inter alia, trí sholáthróir comhtháite seirbhísí, nó trí shocrúithe oibre idir dhá sholáthraí seirbhísí aerloingseoireachta nó níos mó, i gcás inarb iomchuí"*.

4. Beidh na tréithe seo a leanas, go háirithe, ag bloic feidhme aerspáis:
- (a) beidh cás sábháilteachta mar thaca leo;
 - (b) déanfar iad a dhearadh le go rannchuideoidh siad le spriocanna feidhmíochta a bhaint amach arna leagan amach i gcomhréir le hAirteagal 11;
 - (c) [...]
 - (d) [...]
 - (e) beidh bonn cirt fúthu i ngeall ar a mbreisluach foriomlán, lena n-áirítear an úsáid is fearr a bhaint as acmhainní teicniúla agus as acmhainní daonna²¹, i bhfianaise anailísí costais-sochair;
 - (f) i gcás inarb infheidhme, áiritheofar leo go ndéanfar aistriú na freagrachta as rialú aerthráchta idir aonaid seirbhísí aerthráchta ar bhealach rianúil, solúbtha;

²¹ Molann an Uachtaránacht an aithris seo a leanas mar shoiléiriú: *"Ba cheart go n-áiritheodh na Ballstáit go mbeidh an acmhainneacht ag an FAB ina mbeidh siad rannpháirteach chun breisluach a sholáthar go forásach, lena n-áirítear in úsáid aerspáis, chomh maith le hacmhainní teicniúla agus daonna. D'fhéadfaí an úsáid is éifeachtúla ar acmhainní teicniúla agus daonna i mbloc feidhmiúil aerspáis a bhaint amach tríd na nithe seo a leanas, i measc nithe eile:*

- *oiliúint chomhpháirteach agus bonneagar oiliúna fhoirne na soláthróirí seirbhís aerloingseoireachta,*
- *saolréanna comhthrátha na gcóras teicniúil ATM,*
- *córais agus uirlisí ATM chomhchuibhithe,*
- *caiteachas caipitil réasúnaithe a thugann aghaidh chuí ar na forbairtí uile atá riachtanach le haghaidh ATM inbunaithe san fhadtéarma,*
- *pleananna infheistíochta ANSPanna a chomhordú,*
- *Ionaid chomhpháirteacha rialaithe a bhunú nuair a bhainfeadh leas leis sin,*
- *forbairtí comhpháirteacha bonneagair CNS,*
- *soláthar seirbhíse trasteorainn nó ainmniú trasteorainn ANS,*
- *soláthar AIS comhordaithe,*
- *struchtúir mhaoirseachta lena mbaineann NSAanna a chumasc,*
- *socrúithe chomhpháirteacha teagmhais."*

- (g) [...]
- (h) comhlíonfaidh siad coinníollacha a eascróidh as comhaontuithe réigiúnacha arna dtabhairt i gcrích le ICAO;
- (i) urramóidh siad comhaontuithe réigiúnacha a bheidh ann cheana ar an dáta a dtiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm, go háirithe na comhaontuithe sin lena mbaineann tríú tíortha Eorpacha.
- (4a) Le bloic feidhme aerspáis comhlíonfar freisin na riachtanais seo leanas i gcomhar leis an mBainisteoir Líonra mar a shainítear é in Airteagal 17:
- cumasófar úsáid sholúbtha a bhaint as aerspás ar an mbealach is éifeachtúla is féidir a bhaint amach, agus riachtanais aerthráchta na n-úsáideoirí sibhialtacha agus míleata á gcur san áireamh;
 - cumasófar an dearadh aerspáis is éifeachtúla is féidir a bhaint amach;
 - áiritheofar leo go mbeidh comhsheasmhacht ann le líonra bealaí na hEorpa arna bhunú i gcomhréir le hAirteagal 17;
 - áiritheofar leo go mbeidh comhoiriúnacht idir na cumraíochtaí éagsúla aerspáis.
5. Féadfar na ceanglais atá leagtha amach san Airteagal seo a chomhlíonadh trí rannpháirteachas na mBallstát, na nÚdarás Maoirseachta Náisiúnta agus na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta i gceann amháin nó níos mó de bhloic feidhme aerspáis.
6. [...] (*aistrithe chuig Airteagal 9(5)*)

7. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún faoi bhunú agus faoi aon mhodhnú ar na bloic feidhme aerspáis go háirithe na comhaontuithe idir na Ballstáit agus na cinntí faoi ainmniú comhpháirteach. Sula dtabharfar fógra don Choimisiún faoi bhloic feidhme aerspáis a bhunú, déanfaidh an Ballstát nó na Ballstáit lena mbaineann faisnéis leordhóthanach a thabhairt don Choimisiún, do na Ballstáit eile agus do na páirtithe leasmhara eile agus tabharfaidh sé/siad deis dóibh a gcuid barúlacha a thíolacadh.
- 7a. Sa chomhaontú lena mbunaítear an bloc feidhme aerspáis beidh na forálacha is gá maidir leis an mbealach ar féidir an bloc a mhodhnú agus an bealach ar féidir le Ballstát tarraingt siar ón mbloc, lena n-áirítear socruithe idirthréimhseacha .
8. I gcás ina n-éiríonn deacrachtaí idir dhá Bhallstát nó níos mó i dtaca le bloc feidhme aerspáis trasteorann, ar deacrachtaí iad a bhaineann le haerspás atá faoina gcúram, féadfaidh na Ballstáit lena mbaineann, i gcomhpháirt lena chéile, an cás a chur faoi bhráid an Choiste chun a thuairim a fháil. Díreofar an tuairim chuig na Ballstáit lena mbaineann. Gan dochar do mhír 6, cuirfidh na Ballstáit an tuairim sin san áireamh chun teacht ar réiteach.
9. Tar éis na fógraí ó na Ballstáit dá dtagraítear i mír 7 a fháil, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar chomhlíonadh na gceanglas a leagtar amach i mír 4 agus i mír 4a, i dtaca le gach ceann de na bloic feidhme aerspáis, agus tíolacfaidh sé na torthaí do na Ballstáit le haghaidh díospóireachta. Más deimhin leis an gCoimisiún gurb ann do bhloc feidhme aerspáis amháin nó níos mó nach gcomhlíonann na ceanglais, rachaidh sé i mbun agallaimh leis na Ballstáit lena mbaineann agus é mar aidhm aige teacht ar chomhthoil i dtaobh na mbeart a bheidh riachtanach chun an cás a réiteach.

10. Féadfar cur chun feidhme an bhloic feidhme aerspáis a bhunú ar phlean oibríochta ina ndéantar cur síos ar na gníomhaíochtaí a ghabhfaidh soláthraithe na seirbhísí aerloingseoireachta agus na hÚdaráis Mhaoirseachta Náisiúnta de láimh mar aon le geallsealbhoirí eile lena mbaineann d'fhonn ceanglais mhír 4 agus mhír 4a a chomhlíonadh. Tabharfar fógra don Choimisiún maidir leis an bplean oibríochta i gcás inar táirgeadh é. Sula mbunóidh siad plan oibríochta, áiríteoidh na Ballstáit a bheidh rannpháirteach sa bhloc feidhme aerspáis go gcuirfear faisnéis leordhóthanach ar fáil do na páirtithe leasmhara agus go mbeidh an deis acu barúlacha a thíolacadh.
11. Féadfaidh an Coimisiún bearta maidir leis an bhfaisnéis atá le soláthar ag an mBallstát nó ag na Ballstáit dá dtagraítear i mír 7 a ghlacadh. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).
12. Beidh an tAirteagal seo gan dochar d'aon chomhaontú maidir le bloic feidhme aerspáis idir na Ballstáit atá ann cheana ar an dáta a dtiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm.²²

Airteagal 16a

Comhpháirtíochtaí tionsclaíocha

1. Féachfaidh soláthraithe ATM/ANS le comhpháirtíochtaí tionsclaíocha a chur chun críche d'fhonn tacú leis an Aerspás Eorpach Aonair a chur chun feidhme agus d'fhonn cur le feidhmíocht líonra Eorpaigh ATM. Féadfar comhpháirtíochtaí tionsclaíocha a chur chun críche beag beann ar aon bhloc feidhme aerspáis amháin nó níos mó, nó laistigh d'aon bhloc feidhme amháin nó níos mó, nó laistigh de chodanna díobh.

²² Molann an Coimisiún an méid seo a chur isteach: *"agus i gcomhréir leis an reachtaíocht a bhí i bhfeidhm tráth ar bunaíodh iad."*

2. Is socruithe comhair iad na comhpháirtíochtaí tionsclaíocha a chuirtear ar bun chun feabhas a chur ar an bhfeidhmíocht i réimse feidhmíochta amháin ar a laghad den scéim feidhmíochta dá dtagraítear in Airteagal 11. Cuireann páirtí amháin nó dhá pháirtí comhpháirtíochtaí tionsclaíocha ar bun lena dtugtar a rannchuidiú sin le soláthar seirbhíse aerloingseoireachta amháin nó níos mó. Féadfar geallshealbhóirí eile maraon le soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a chur san áireamh sna comhpháirtíochtaí tionsclaíocha.
3. [...]
4. Maidir le soláthróirí ATM/ANS a thugann comhpháirtíochtaí tionsclaíocha i gcrích go rialta, cuirfidh siad na Ballstát atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh orthu ar an eolas faoina ngníomhaíochtaí.

Bainistiú agus leagan amach an líonra

1. Trí bhíthin sheirbhísí agus fheidhmeanna an líonra bainistithe aerthrachta (ATM) bainfear an úsáid is fearr is féidir as an aerspás agus áiritheofar go mbeidh úsáideoirí aerspáis in ann na rithag roghnaithe a oibriú, ach ag an am céanna ligean dóibh an rochtain is mó is féidir a bheith acu ar an aerspás agus ar sheirbhísí aerloingseoireachta. Beidh na seirbhísí agus fheidhmeanna líonra sin dírithe ar thacú le tionscnaimh ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis agus déanfar na tionscnaimh sin a fhorghníomhú ar shlí a urramóidh an deighilt idir cúraimí rialála agus cúraimí oibríochta.²³
2. D'fhoill na cuspóirí dá dtagraítear i mír 1 a bhaint amach agus gan dochar d'fhreagrachtaí na mBallstát i leith na mbealaí náisiúnta agus na struchtúr aerspáis, áiritheoidh an Coimisiún go gcuirfear na seirbhísí seo a leanas i gcrích faoi fhreagracht an Bhainisteora Líonra :
 - (a) líonra bealaí na hEorpa a leagan amach agus tacú leis an úsáid is fearr is féidir a bhaint as leagan amach an aerspáis i gcomhar leis na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, le húdaráis na mBallstát agus leis na bloic feidhme aerspáis dá dtagraítear in Airteagal 16;
 - (b) comhordú ar acmhainní tearca laistigh de na bandaí minicíochta eitlíochta a úsáideann an gnáth-aerthrácht, go háirithe minicíochtaí raidió mar aon le comhordú ar chóid trasfhreagróra radair;
 - (c) seirbhís lárnach chun sreabh aerthrachta a bhainistiú;
 - (d) soláthar tairsí faisnéise aerloingseoireachta i gcomhréir le hAirteagal 23;

²³ Molann an Uachtaránacht go gcuirfí an soiléiriú seo a leanas in aithris: *"Ba cheart go ndíreofaí le feidhmeanna líonraí agus seirbhísí ar leasanna feidhmíochta agus ar choigilteas costais araon a sholáthar d'EATMN, gan teacht trasna ná dubailt a dhéanamh ar ról agus freagrachtaí ANSPanna, an Chomhghnóthas SESAR, an Bhainisteora imlonnaithe ná EASA.*

- (e) [...];
- (f) feidhm lárnach chun géarchéim líonra a chomhordú
- (g) seirbhís nó seirbhísí tacaíochta nó codanna díobh, faoi réir na gceanglas céanna dá dtagraítear in Airteagal 10 (5).

Ní áireofar ar na cúraimí a liostaítear sa mhír seo beart ceangailteach a ghlacadh ag a bhfuil raon feidhme ginearálta ná feidhmiú lánrogha polaitiúil. Áireofar iontu tograí a bhunófar ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis. Comhlíonfar iad i gcomhar le húdaráis mhíleata i gcomhréir le nósanna imeachta a comhaontaíodh maidir le húsáid sholúbtha an aerspáis.

Féadfaidh an Coimisiún, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste agus i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear i mír 4, Eurocontrol nó comhlacht neamhchlaonta inniúil eile a cheapadh chun cúraimí an Bhainisteora Líonra a chur i gcrích . Déanfar na cúraimí sin a fhorghníomhú ar bhealach neamhchlaonta, cost-éifeachtúil agus cuirfear i gcrích thar ceann na mBallstát agus na ngeallsealbhóirí iad. Beidh siad faoi réir rialachais chuí, lena n-aithnítear na cuntasachtaí ar leithligh i ndáil le soláthar seirbhísí agus rialáil seirbhísí, agus riachtanais líonra ATM ina n-iomláine á gcur san áireamh mar aon le rannpháirtíocht iomlán na n-úsáideoirí aerspáis agus na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta.

3. I ndáil leis an liosta a leagtar amach i mír 2, féadfaidh an Coimisiún cúraimí a shainiú, go háirithe maidir le seirbhísí tacaíochta, i gcás ina mbíonn Bainisteoir Líonra á cur ar fáil go lárnach i gcomhréir le hAirteagal 10(5). Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

4. Glacfaidh an Coimisiún rialacha mionsonraithe maidir le :

- (a) comhordú agus comhchuibhiú na bpróiseas agus na nósanna imeachta chun feabhas a chur ar éifeachtúlacht an bhainistithe ar mhinicíocht aerloingseoireachta, lena n-áirítear forbairt ar phrionsabail agus ar chritéir;
- (b) feidhm lárnach chun comhordú a dhéanamh ar shainaithint luath agus ar réiteach na riachtanas minicíochta sna bandaí a leithdháiltear ar an ngnáth-aerthracht san Eoraip chun tacú le leagan amach agus oibriú líonra eitlíochta na hEorpa;
- (c) seirbhísí agus feidhmeanna breise líonra faoi mar a shainítear sa Mháistirphlean do ATM iad;
- (d) socruithe mionsonraithe maidir le cinnteoireacht chomhoibritheach idir na Ballstáit, na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta agus an Bainisteoir Líonra le haghaidh na gcúraimí dá dtagraítear i mír 2;
- (e) socruithe maidir le rialachas an Bhainisteora Líonra feidhmiú mar chomhlacht chun feidhmeanna agus seirbhísí líonra atá neamhspleách agus tíosach ar acmhainní a sholáthar, a bhfuil na geallsealbhóirí oibríochta uile lena mbaineann bainteach leo;
- (f) socruithe le haghaidh comhairliúcháin idir na geallsealbhóirí ábhartha sa phróiseas cinnteoireachta ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal na hEorpa araon; agus

- (g) laistigh den speictream raidió a leithdháileann an tAontas Idirnáisiúnta
- Teileachumarsáide ar an ngnáth-aerthrácht, na cúraimí agus na freagrachtaí a rionnt idir an Bainisteoir Líonra agus na bainisteoirí minicíochta náisiúnta, á áirithiú go leanfaidh na seirbhísí náisiúnta bainistithe minicíochta de na cúraimí bainistithe minicíochta sin a chomhlíonadh nach bhfuil aon tionchar acu ar an líonra. I dtaca leis na cásanna sin a mbíonn tionchar acu ar an líonra, comhoibreoidh na bainisteoirí minicíochta náisiúnta leis an mBainisteoir Líonra d'fhonn an úsáid is fearr is féidir a bhaint as na minicíochtaí.
- (h) laistigh den tacaíocht i ndáil le dearadh an aerspáis, roinnfear cúraimí agus freagrachtaí idir an Bainisteoir Líonra, na Ballstáit agus soláthraithe seirbhíse aerthráchta; go háirithe:
- (i) oibreoidh an Bainisteoir Líonra i gcomhar leis na Ballstáit agus le soláthraithe seirbhíse aerthráchtaar leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis chun neamhéifeachtúlacht i ndearadh an aerspáis agus neamh-chomhoiriúnacht idir na cumraíochtaí éagsúla aerspáis a shainaithint;
- (ii) Forbróidh Ballstáit agus soláthraithe aerthráchta, i gcomhairle leis an mBainisteoir Líonra, bearta coigeartaithe chun friotháil ar na neamh-chomhoiriúnachtaí sin a shainaithnítear d'fhonn riachtanais úsáideoirí aerspáis agus oibreoirí aeradróim uile a riar a mhéid agus is féidir;
- (iii) faoi réir na gcinntí ábhartha ó údaráis inniúla ar leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis, cuirfidh soláthraithe seirbhísí aerthráchta na bearta sin chun feidhme, ar bhonn aonair nó ar bhonn comhpháirteach laistigh de bhloic feidhme aerspáis, i gcomhar leis an mBainisteoir Líonra.

Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

5. Is ar an leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal na mbloc feidhme aerspáis a dhéileálfar le gnéithe de dhearadh an aerspáis seachas na gnéithe sin dá dtagraítear i mír 2 agus i mír 4 (c) agus (h). Sa phróiseas dearaidh sin cuirfear éilimh thrácht, séasúracht agus castacht san áireamh mar aon le pleananna feidhmíochta agus áireofar ann lán-chomhairliúchán leis na húsáideoirí aerspáis ábhartha nó leis na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht ar úsáideoirí aerspáis chomh maith leis na húdaráis mhíleata de réir mar is iomchuí.

Airteagal 18

An caidreamh idir soláthraithe seirbhísí

1. Féadfaidh na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta leas a bhaint as seirbhísí soláthraithe seirbhísí eile atá deimhnithe nó dearbhaithe san Aontas, agus as seirbhísí soláthraithe seirbhísí míleata i gcomhsheasmhacht le hAirteagal 1(3) de Rialachán (CE) 216/2008.
2. Déanfaidh soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a gcaidreamh oibre a chur ar bhonn foirmiúil trí bhíthin comhaontuithe scríofa nó socruithe dlíthiúla comhionanna, ina leagfar amach na dualgais agus na feidhmeanna sonracha arna nglacadh ag gach soláthraí agus lena n-éascaítear malartú sonraí oibríochta idir na soláthraithe seirbhísí uile a mhéid a bhaineann sé le haerthracht ginearálta. Cuirfear na socruithe sin in iúl do na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta lena mbaineann.
3. Sna cásanna a bhaineann le soláthar seirbhísí aerthrachta, beidh formheas na mBallstát lena mbaineann ag teastáil. Sna cásanna a bhaineann le soláthar seirbhísí meitéareolaíocha, beidh formheas na mBallstát lena mbaineann ag teastáil i gcás ina mbeadh soláthraí ainmnithe acu ar bhonn eisiach i gcomhréir le hAirteagal 9(1).

Airteagal 19

An caidreamh le geallsealbhoirí

Bunóidh na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta sásraí comhairliúcháin chun dul i gcomhairle le grúpaí ábhartha úsáideoirí aerspáis agus oibreoirí aeradróim maidir leis na saincheistanna móra uile a bhaineann leis na seirbhísí atáthar a sholáthar, lena n-áirítear athruithe ábhartha ar chumraíochtaí aerspáis, nó infheistíochtaí straitéiseacha a bhfuil tionchar ábhartha acu ar sholáthar agus/nó ar mhuirir ATM/ANS. Déanfar an comhairliúchán ar bhealach a bheidh comhréir le raon feidhme na seirbhísí arna gcur ar fáil.

Airteagal 20

An caidreamh le húdaráis mhíleata

I gcomhthéacs an chomhbheartais iompair, déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá lena áirithiú go ndéanfar comhaontuithe i scríbhinn idir na húdaráis inniúla shibhialta agus na húdaráis inniúla mhíleata, nó socrúithe dlíthiúla coibhéiseacha, a bhunú nó a athnuachan i ndáil le bainistiú na mbloc aerspáis sonrach.

Trédhearcacht cuntas

1. Dréachtóidh soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, is cuma cén córas úinéireachta nó foirm dhlíthiúil atá acu, a gcuntais airgeadais, cuirfidh siad iad faoi réir iniúchóireachta agus foilseoidh siad iad. Comhlíonfaidh na cuntais sin na caighdeáin chuntasaíochta idirnáisiúnta atá glactha ag an Aontas . I gcás nach féidir na caighdeáin chuntasaíochta idirnáisiúnta a chomhlíonadh go hiomlán, toisc stádas dlíthiúil an tsoláthraí seirbhísí, féachfaidh an soláthraí leis an gcomhlíonadh sin a bhaint amach a mhéid is féidir.
2. I ngach cás, foilseoidh soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta tuarascáil bhliantúil agus déanfar iniúchóireacht orthu go rialta.
3. Nuair atá beart seirbhísí á sholáthar, déanfaidh soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta na costais agus an t-ioncam a eascraíonn as na seirbhísí aerloingseoireachta a shainaithint agus a nochtadh agus miondealú déanta orthu i gcomhréir leis an scéim muirearaithe le haghaidh seirbhísí aerloingseoireachta dá dtagraítear in Airteagal 12 agus in Airteagal 13, agus, i gcás inarb iomchuí, coimeádfaidh siad cuntais chomhdhlúite a bhaineann le seirbhísí eile nach seirbhísí aerloingseoireachta iad, rud a cheanglófaí orthu a dhéanamh dá mba rud é, maidir leis na seirbhísí i dtrácht, gur gnóthais ar leithligh a sholáthraigh iad.
4. Ainmneoidh na Ballstáit na húdaráis inniúla a mbeidh ceart acu rochtain a fháil ar chuntais soláthraithe seirbhísí a sholáthraíonn seirbhísí laistigh den aerspás atá faoina gcúram.
5. Féadfaidh na Ballstáit forálacha idirthréimhseacha Airteagal 9 de Rialachán (CE) Uimh. 1606/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Iúil 2002 maidir le caighdeáin chuntasaíochta idirnáisiúnta a chur i bhfeidhm²⁴ a chur i bhfeidhm ar sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta a thagann faoi raon feidhme an rialacháin sin.

²⁴ IO L 243, 11.9.2002, lch. 1.

Sonraí a rochtain agus a chosaint

1. A mhéid a bhaineann sé le haerthrácht ginearálta, déanfar sonraí oibríochta ábhartha a mhalartú i bhfíor-am idir na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, úsáideoirí aerspáis agus aerfoirt uile, chun a riachtanais oibríochta a éascú. Ní úsáidfear na sonraí ach chun críocha oibríochta.
2. Tabharfar rochtain ar shonraí oibriúcháin ábhartha d'údaráis iomchuí, do sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta deimhnithe nó dearbhaithe, d'úsáideoirí aerspáis agus aerfoirt ar bhonn neamh-idirdhealaitheach, gan dochar do leasanna slándála nó do leasanna maidir le beartas cosanta.
3. Bunóidh soláthraithe seirbhísí deimhnithe nó dearbhaithe, úsáideoirí aerspáis agus aerfoirt coinníollacha caighdeánacha maidir le rochtain ar a sonraí oibríochta ábhartha seachas na sonraí atá luaite i mír 1. Formheasfaidh údaráis mhaoirseachta náisiúnta na coinníollacha caighdeánacha sin. Féadfaidh an Coimisiún bearta a leagan síos maidir le nósanna imeachta atá le leanúint chun sonraí a mhalartú agus an cineál sonraí lena mbaineann maidir leis na coinníollacha rochtana sin agus a bhformheas. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

CAIBIDIL IV AERSPÁS AGUS IDIR-INOIBRITHEACTH

Airteagal 23

Faisnéis leictreonach aerloingseoireachta

1. Gan dochar d'fhaisnéis aerloingseoireachta arna foilsiú ag na Ballstáit agus ar shlí a bheidh comhsheasmhach leis an bhfoilsiú sin, áiritheoidh an Coimisiún, i gcomhar leis an mBainisteoir Líonra, go mbeidh faisnéis ardchaighdeán leictreonach aerloingseoireachta ar fáil agus go gcuirfear ar fáil ar bhealach comhchuibhithe í agus go bhfónfaidh sí do riachtanais na n-úsáideoirí ábhartha uile ó thaobh cháilíocht agus thráthúlacht na sonraí de.
2. Chun críoch mhír 1, áiritheoidh an Coimisiún go bhforbrófar bonneagar ar fud an Aontais i gcomhair faisnéise aerloingseoireachta i bhfoirm tairsí faisnéise comhtháite leictreonáí a mbeidh rochtain gan srian ag na geallsealbhóirí uirthi. Trí bhíthin an bhonneagair sin, comhtháthófar rochtain ar eilimintí de na sonraí a bheidh de dhíth agus soláthar na sonraí sin, eilimintí amhail faisnéis aerloingseoireachta, faisnéis ó oifig tuairiscithe na seirbhísí aerthrachta (ARO), faisnéis mheitéareolaíochta agus faisnéis faoi bhainistíocht na sreibhe aerthrachta, ach gan a bheith teoranta don fhaisnéis sin amháin.
3. Glacfaidh an Coimisiún bearta maidir le tairseach faisnéise comhtháite leictreonach a bhunú agus a chur chun feidhme. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

*Airteagal 23a*²⁵

Úsáid sholúbtha an aerspáis

1. Agus eagrú gnéithe míleata faoi fhreagracht na mBallstát á chur san áireamh, áiríteoidh siad cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an choincheapa maidir le húsáid sholúbtha a bhaint as aerspás faoin aerspás Eorpach aonair, mar atá sonraithe ag ICAO agus forbartha ag Eurocontrol, d'fhonn bainistiú an aerspáis agus bainistiú aerthráchta a éascú i gcomhthéacs an chomhbheartais iompair agus i gcomhréir leis an Máistirphlean do ATM.
2. Tabharfaidh na Ballstáit tuarascáil bhliantúil don Choimisiún maidir le cur i bhfeidhm an choincheapa maidir le húsáid sholúbtha a bhaint as aerspás, i gcomhthéacs an chomhbheartais iompair, i ndáil leis an aerspás atá faoina gcúram.
3. I gcás inar gá cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an choincheapa maidir le húsáid sholúbtha a bhaint as aerspás faoin aerspás Eorpach aonair a atreisiú agus a chomhchuibhiú, go háirithe i ndiaidh do na Ballstáit na tuarascálacha a thíolacadh, glacfaidh an Coimisiún bearta i gcomhthéacs an chomhbheartais iompair. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3).

²⁵ Iar-Airteagal 7 de Rialachán 551/2004, ailínithe leis an CFAE.

Forbairt theicneolaíoch agus idir-inoibritheacht an bhainistithe aerthráchta

1. Glacfaidh an Coimisiún rialacha mionsonraithe maidir le cur chun cinn forbartha teicneolaíche agus idir-inoibritheacht an bhainistithe aerthráchta a bhaineann le forbairt agus imlonnú an Mháistirphlean do ATM. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 27(3), sula gcuirfear an Máistirphlean do ATM chun feidhme.
2. Maidir leis na rialacha dá dtagraítear i mír 1, beidh feidhm ag Airteagal 17(2)(b) de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008. Más iomchuí, iarrfaidh an Coimisiún ar EASA na rialacha sin a chur san áireamh sa chlár oibre bliantúil dá dtagraítear in Airteagal 56 den Rialachán sin.

CAIBIDIL V FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 25

Na hIarscríbhinní a oiriúnú

Cumhachtófar don Choimisiún gníomhartha tarmlichte a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 26 chun na coinníollacha atá le ceangal le deimhnithe a bhronnfar ar sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta atá liostaithe i bpointe 2 [(b), (c), (d), (e), (f), (g), (h)] d'Iarscríbhinn II a leasú²⁶ chun taithí na n-údarás maoirseachta náisiúnta agus iad ag cur na gcoinníollacha nó na gceanglas sin i bhfeidhm nó forás an chórais bainistíochta aerthráchta ó thaobh idir-inoibritheachta agus soláthair chomhtháite seirbhísí aerloingseoireachta de a chur san áireamh.

²⁶ Cuireadh Iarscríbhinn I isteach in Iarscríbhinn V i Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.

An tarmligean a fheidhmiú

1. Bronntar an chumhacht i ndáil le gníomhartha tarmligthe a ghlacadh ar an gCoimisiún faoi réir na gcoinníollacha atá leagtha síos san Airteagal seo.
2. Déanfar tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 25 a thabhairt don Choimisiún ar feadh tréimhse cúig bliana ó [*dháta fhoilsithe an Rialacháin seo*]. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go huathoibríoch go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná trí mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle an tarmligean cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 25 a chúlghairm tráth ar bith. Cuirfidh cinneadh cúlghairme deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní chuirfidh sé isteach ar bhailíocht aon cheann de na gníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana féin.
4. Tá sé thar a bheith tábhachtach go leanfaidh an Coimisiún a ghnáthchleachtas agus go rachaidh sé i mbun comhairliúcháin le saineolaithe, lena n-áirítear saineolaithe na mBallstát, sula nglacfaidh sé na gníomhartha tarmligthe sin. A luaithe agus a ghlacann sé gníomh tarmligthe, cuirfidh an Coimisiún é sin in iúl go comhuaineach do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

²⁷ Tá forchoimeádas ag an gCoimisiún i leith Airteagal 26 agus 27 agus Airteagal 26(4) go háirithe.

5. Ní thiocfadh gníomh tarmlichte a ghlactar de bhun Airteagal 25 i bhfeidhm ach amháin más rud é nár chuir Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle ina choinne laistigh de thréimhse 2 mhí ó cuireadh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle ar an eolas faoin ngníomh sin nó, sula dtéann an tréimhse sin in éag, má tá sé curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gComhairle araon don Choimisiún nach gcuirfidh siad ina choinne. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 27

An nós imeachta coiste

1. Beidh de chúnamh ag an gCoimisiún Coiste an Aerspáis Aonair, dá ngairtear 'an Coiste' anseo feasta, ar a mbeidh beirt ionadaí ó gach Ballstát, faoi chathaoirleacht an Choimisiúin. Áiritheoidh an Coiste go measfar leas gach catagóir úsáideoirí mar is iomchuí. Coiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 a bheidh sa choiste sin.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
3. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
4. I gcás nach dtugann an coiste aon tuairim uaidh, ní ghlacfaidh an Coimisiún an dréachtghníomh cur chun feidhme agus beidh feidhm ag an tríú fómhír d'Airteagal 5(4) de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Comhairliúchán an Choimisiúin le geallsealbhóirí

1. Bunóidh an Coimisiún sásra comhairliúcháin ar leibhéal an Aontais chun dul i gcomhairle maidir le ceistanna a bhaineann le cur chun feidhme an Rialacháin seo, más iomchuí. Beidh an Coiste um Agallamh Earnálach, arna chur ar bun faoi Chinneadh 98/500/CE ón gCoimisiún, páirteach sa chomhairliúchán.
2. Féadfar iad seo a leanas a áireamh i measc na ngeallsealbhóirí:
 - na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta nó na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht thar a gceann,
 - An Bainisteoir Líonra,
 - oibreoirí aerfoirt nó na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht thar a gceann,
 - úsáideoirí aerspáis ábhartha nó na grúpaí ábhartha a dhéanann ionadaíocht thar a gceann,
 - an t-arm,
 - an tionscal monarúcháin,
 - comhlachtaí a dhéanann ionadaíocht thar ceann foirne gairmiúla
 - comhordaithe náisiúnta aerfort.
3. Cuirfidh an Coimisiún toradh an chomhairliúcháin ar fáil do na Ballstáit.

Airteagal 29

Comhlacht Comhairliúcháin Tionscail

Gan dochar do ról an Choiste ná do ról Eurocontrol, bunóidh an Coimisiún "comhlacht comhairliúcháin tionscail" a mbeidh soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, comhlachais úsáideoirí aerspáis, oibreoirí aerfoirt, an tionscal monarúcháin agus comhlachtaí a dhéanann ionadaíocht thar ceann foirne gairmiúla ina gcuid de. Is é ról aonair an chomhlachta sin comhairle a thabhairt don Choimisiún maidir le cur chun feidhme an Aerspáis Eorpaigh Aonair.

Airteagal 30

Caidreamh le tríú tíortha

Beidh sé mar aidhm ag an Aontas agus ag a chuid Ballstát an t-Aerspás Eorpach Aonair a leathnú chuig tíortha nach Ballstáit den Aontas Eorpach iad, agus tacóidh siad leis an leathnú sin. Chun na críche sin, féachfaidh siad leis an Aerspás Eorpach Aonair a shíneadh chuig na tíortha sin, faoi chuimsiú comhaontuithe a thabharfar i gcrích le tríú tíortha comharsanacha. Ina theannta sin, féachfaidh siad le comhoibriú leis na tíortha sin i gcomhthéacs na mbloc feidhme aerspáis, nó na gcomhaontuithe maidir le feidhmeanna líonra, nó faoi chuimsiú an Chomhaontaithe idir an tAontas Eorpach agus an Eagraíocht Eorpach um Shábháilteacht na hAerloingseoireachta (Eurocontrol) lena soláthrófar creat ginearálta don chomhar feabhsaithe.

Airteagal 31

Tacaíocht ó chomhlachtaí seachtracha

Féadfaidh an Coimisiún tacaíocht a iarraidh ar chomhlachtaí eile chun na cúraimí atá air faoin Rialachán seo a chomhlíonadh, lena n-áirítear ó Eurocontrol faoi chuimsiú an Chomhaontaithe idir an tAontas agus Eurocontrol.

Airteagal 32

Rúndacht

1. Ní dhéanfaidh na húdaráis mhaoriseachta náisiúnta, ag gníomhú dóibh i gcomhréir lena reachtaíocht náisiúnta, ná an Coimisiún, an Bainisteoir Líonra nó an comhlacht athbhreithnithe feidhmíochta aon fhaisnéis de chineál rúnda, go háirithe faisnéis faoi sholáthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, a gcaidreamh gnó nó a ngnéithe costais, a nochtadh.
2. Beidh mír 1 gan dochar do cheart na n-údarás maoirseachta náisiúnta nó an Choimisiúin faisnéis a nochtadh i gcás ina mbeidh sé seo fíor-riachtanach chun a gcuid cúraimí a chomhall, agus sa chás sin beidh nochtadh den sórt sin comhréireach agus beidh aird aige ar leasanna dlisteanacha na soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta, na n-úsáideoirí aerspáis, na n-aerfort nó na ngeallsealbhóirí ábhartha eile ó thaobh chosaint a gcuid rún gnó de.
3. Déanfar an fhaisnéis agus na sonraí a sholáthrófar de bhun na scéime muirearaithe dá dtagraítear in Airteagal 12 a nochtadh go poiblí.

Airteagal 33

Pionóis

Leagfaidh na Ballstáit síos rialacha maidir leis na pionóis is infheidhme maidir le sáruithe ar an Rialachán seo, go háirithe ag úsáideoirí aerspáis agus soláthraithe seirbhísí. Beidh na pionóis dá bhforáiltear éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach.

Airteagal 34

Athbhreithniú agus modhanna measúnaithe tionchair

1. Déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú go tráthrialta ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo cuirfidh sé a thuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus faoi bhráid na Comhairle ag deireadh gach tréimhse tagartha dá dtagraítear in Airteagal 11(5)(d). Nuair atá údar maith ag an gCoimisiún chuige sin, féadfaidh sé faisnéis a iarraidh ar na Ballstáit atá ábhartha maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo ag na Ballstáit .
2. Beidh sna tuarascálacha, meastóireacht ar na torthaí a bhainfear amach de dhroim na ngníomhaíochtaí a dhéanfar de bhun an Rialacháin seo, lena n-áirítear faisnéis iomchuí faoi fhorbairtí san earnáil go háirithe ó thaobh gnéithe eacnamaíocha, sóisialta, comhshaoil, fostaíochta agus teicneolaíochta de, chomh maith le faisnéis faoi cháilíocht na seirbhíse, i bhfianaise na gcuspóirí bunaidh agus na riachtanais a bheidh ann amach anseo á gcur san áireamh.

Airteagal 35

Coimircí

Ní chuirfidh an Rialachán seo cosc ar Bhallstát bearta a chur i bhfeidhm a mhéid a bhfuil gá leo chun slándáil riachtanach nó leasanna maidir le beartas cosanta a choimirciú. Is bearta iad sin atá riachtanach go háirithe:

- (a) maidir le faireachas a dhéanamh ar aerspás atá faoina chúram i gcomhréir le comhaontuithe Aerloingseoireachta Réigiúnaí ICAO, lena n-áirítear an cumas chun gach aerárthach a úsáideann an t-aerspás sin a bhrath, a shainaithint agus a mheas, d'fhonn sábháilteacht eitiltí a choimirciú agus bearta a dhéanamh chun riachtanais slándála agus cosanta a áirithiú,
- (b) i gcás corraíolacha inmheánacha tromchúiseacha a bhfuil tionchar acu ar ord poiblí a choinneáil,
- (c) i gcás cogaidh nó teannais thromchúisigh idirnáisiúnta ar bagairt cogaidh é,
- (d) chun oibleagáidí idirnáisiúnta Ballstáit a chomhlíonadh maidir le síocháin agus slándáil idirnáisiúnta a choinneáil,
- (e) chun oibríochtaí míleata agus oiliúint mhíleata a reáchtáil, lena n-áirítear na féidearthachtaí is gá do chleachtaí.

Airteagal 36

[...]

Airteagal 37

Aisghairm

Déantar Rialacháin (CE) Uimh. 549/2004, Uimh. 550/2004, Uimh. 551/2004 agus Uimh. 551/2004 a aisghairm.

Aisghairtear Rialachán (CE) 552/2004 seachas iad seo leanas

- Airteagal 5 agus Airteagal 6 d'Iarscríbhinn III agus d'Iarscríbhinn IV den Rialachán sin, a mbeidh feidhm fós acu chun críocha dearbhaithe go dtí go dtiocfaidh na bearta ábhartha cur chun feidhme i bhfeidhm dá dtagraítear in Airteagal 8b(6) de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008;

- Airteagal 4 agus Airteagal 7 den Rialachán sin a mbeidh feidhm fós acu chun críocha dearbhaithe go dtí go dtiocfaidh na bearta ábhartha cur chun feidhme i bhfeidhm dá dtagraítear in Airteagal 8b(6) de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008.

Déanfar tagairtí do na Rialacháin aisghairthe a fhorléiriú mar thagairtí don Rialachán seo agus léifear iad i gcomhréir leis an tábla comhghaoil in Iarscríbhinn III.

Airteagal 38

Teacht i bhfeidhm agus cur i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm ag Airteagal 3 18 mí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, seachas sna Ballstáit sin a chuireann in iúl don Choimisiún laistigh de sé mhí ó theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo maidir lena gcinneadh údaráis náisiúnta maoirseachta a bhunú mar chomhlachtaí atá leithleach go dlíthiúil, agus sa chás sin beidh feidhm ag Airteagal 3 48 mí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh i Strasbourg,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán An tUachtarán

[scriosta agus curtha isteach in Iarscríbhinn V den Rialachán EASA (féach doic 15472/140)]

COINNÍOLLACHA A BHEIDH AG GABHÁIL LE DEIMHNITHE

1. Sonrófar sna deimhnithe:

- (a) an t-údarás maoirseachta náisiúnta a bhfuil an deimhniú á eisiúint aige;
- (b) an t-iarratasóir (ainm agus seoladh);
- (c) na seirbhísí agus, i gcás inarb iomchuí, feidhmeanna a bhfuil deimhniú ag an soláthraí ina leith;
- (d) ráiteas maidir le comhréireacht an iarratasóra leis na ceanglais chomhchoiteanna, mar atá sainithe in Airteagal 8b de Rialachán (CE) Uimh. 216/2008;
- (e) dáta eisiúna agus tréimhse bailíochta an deimhnithe.

2. Féadfaidh coinníollacha breise a ghabhann le deimhnithe a bheith bainteach, mar is iomchuí, le:

- (a) rochtain neamh-idirdhealaitheach ar sheirbhísí aerthrachta d'úsáideoirí aerspáis agus an leibhéal feidhmíochta is gá maidir leis na seirbhísí sin, lena n-áirítear na leibhéil sábháilteachta agus idir-inoibritheachta;
- (b) na sonraíochtaí oibríochta do na seirbhísí ar leith;
- (c) an t-am faoinar cheart na seirbhísí a bheith soláthraithe;
- (d) an trealamh oibríochta éagsúil atá le húsáid leis na seirbhísí ar leith;
- (e) imfhálú nó srianadh oibríochtaí seirbhísí seachas na seirbhísí a bhaineann le seirbhísí aerloingseoireachta a sholáthar;
- (f) conarthaí, comhaontuithe nó socruithe eile idir an soláthraí seirbhísí agus tríú páirtí agus a bhaineann leis an tseirbhís/na seirbhísí;

- (g) faisnéis a sholáthar is gá go réasúnach chun comhlíonadh na gceanglas comhchoiteann ag na seirbhísí a fhíorú, lena n-áirítear pleananna, sonraí airgeadais agus oibríochta, agus mórathruithe ar chineál agus/nó ar raon feidhme na seirbhísí aerloingseoireachta arna soláthar;
- (h) coinníollacha dlíthiúla nach mbaineann go sonrach le seirbhísí aerloingseoireachta, amhail coinníollacha a bhaineann leis an deimhniú a fhionraí nó a chúlghairm.
-

AN TÁBLA COMHGHAOIL

Rialachán Uimh. 549/2004	Rialachán Uimh. 550/2004	Rialachán Uimh. 551/2004	Rialachán Uimh. 552/2004	An Rialachán seo
Airteagal 1(1) go (3)				Airteagal 1(1) go (3)
		Airteagal 1(3)		Airteagal 1(4)
Airteagal 1(4)				Airteagal 1(5)
	Airteagal 1			-----
		Airteagal 1(1), (2) agus (4)		-----
			Airteagal 1	-----
Airteagal 2 Uimhreacha (1) go (35)				Airteagal 2 Uimhreacha (1) go (35)
				Airteagal 2 Uimhreacha (36) go (38)
Airteagal 2 Uimhreacha 17, 18, 23, 24, 32, 35, 36				-----
Airteagal 3				-----
Airteagal 4(1) agus (2)				Airteagal 3(1) agus (2)

				Airteagal 3(3) agus (4)
Airteagal 4(3)				Airteagal 3(5)
				Airteagal 3(6)
Airteagal 3(4) go (5)				Airteagal 3(7) agus (8)
				Airteagal 3(9)
	Airteagal 2(1)			Airteagal 4(1a)
				Airteagal 4(1b) go (1g)
	Airteagal 2(2)			Airteagal 4(2)
				Airteagal 5(1) agus (2)
	Airteagal 2(3) go (6)			Airteagal 5(3) go (6)
	Airteagal 3(1) agus (2)			Airteagal 6(1) agus (2)
			Airteagal 8(1) agus (3)	Airteagal 6(3) agus (4)
				Airteagal 6(5)

			Airteagal 8(2) agus (4)	-----
	Airteagal 6			-----
Airteagal 10(1)				Airteagal 7(1)
				Airteagal 7(2)
	Airteagal 7(1)			Airteagal 8(1)
				Airteagal 8(2)
	Airteagal 7(4) agus (6)			Airteagal 8(3) agus (4)
	Airteagal 7(2), (3), (5), (7) go (9)			-----
	Airteagal 8			Airteagal 9
				Airteagal 10
	Airteagal 9			-----
Airteagal 11				Airteagal 11
	Airteagal 14			Airteagal 12
	Airteagal 15			Airteagal 13
	Airteagal 16			Airteagal 14

	Airteagal 15a			Airteagal 15
	Airteagal 9a(1)			Airteagal 16(1) agus (3)
				Airteagal 16(2)
	Airteagal 9a(2), pointe (i)			-----
	Airteagal 9a(2)			Airteagal 16(4)
				Airteagal 16(5)
	Airteagal 9a(3) go (9)			Airteagal 16(6) go (12)
	Airteagal 9b			-----
		Airteagal 6(1) go (2b)		Airteagal 17(1) agus (2b)
				Airteagal 17(2c) go (2e)
		Airteagal 6(3) - (4d)		Airteagal 17(3) go (4d)
				Airteagal 17(4e)
		Airteagal 6(4e) go (4f)		Airteagal 17(4f) agus (4g)

		Airteagal 6(5) agus (7)		Airteagal 17(5) agus (6)
		Airteagal 6(8) agus (9)		-----
	Airteagal 10			Airteagal 18
				Airteagal 19
	Airteagal 11			Airteagal 20
	Airteagal 12			Airteagal 21
	Airteagal 13			Airteagal 22
		Airteagal 3		-----
		Airteagal 3a		Airteagal 23
		Airteagal 4		-----
		Airteagal 7		-----
		Airteagal 8		-----
			Airteagal 3	Airteagal 24(1) agus (2)
			[...]	-----
			Airteagal 2 [...]	-----
			Airteagail [...] 4 go 7	-----
	Airteagal 17(1)			Airteagal 25

				Airteagal 26
Airteagal 5(1) go (3)				Airteagal 27(1) go (3)
Airteagal 5(4) agus (5)				-----
Airteagal 10(2) agus (3)				Airteagal 28(1) agus (2)
Airteagal 6				Airteagal 29
Airteagal 7				Airteagal 30
Airteagal 8				Airteagal 31
	Airteagal 4			-----
			Airteagal 9	-----
	Airteagal 18			Airteagal 32
Airteagal 9				Airteagal 33
Airteagal 12(2) go (4)				Airteagal 34(1) go (3)
Airteagal 12(1)				-----
	Airteagal 18a			-----
		Airteagal 10		-----
Airteagal 13				Airteagal 35
Airteagal 13a				Airteagal 36

			Airteagal 10	-----
			Airteagal 11	Airteagal 37
	Airteagal 19(1)			Airteagal 38
	Airteagal 19(2)			-----
	Iarscríbhinn I		Iarscríbhinn V	[...]
			Iarscríbhinn I	-----
	Iarscríbhinn II			Iarscríbhinn II
			Iarscríbhinn II	-----
				Iarscríbhinn III
			Iarscríbhinn III	-----
			Iarscríbhinn IV	-----
